

Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija

2021.–2045. GADAM

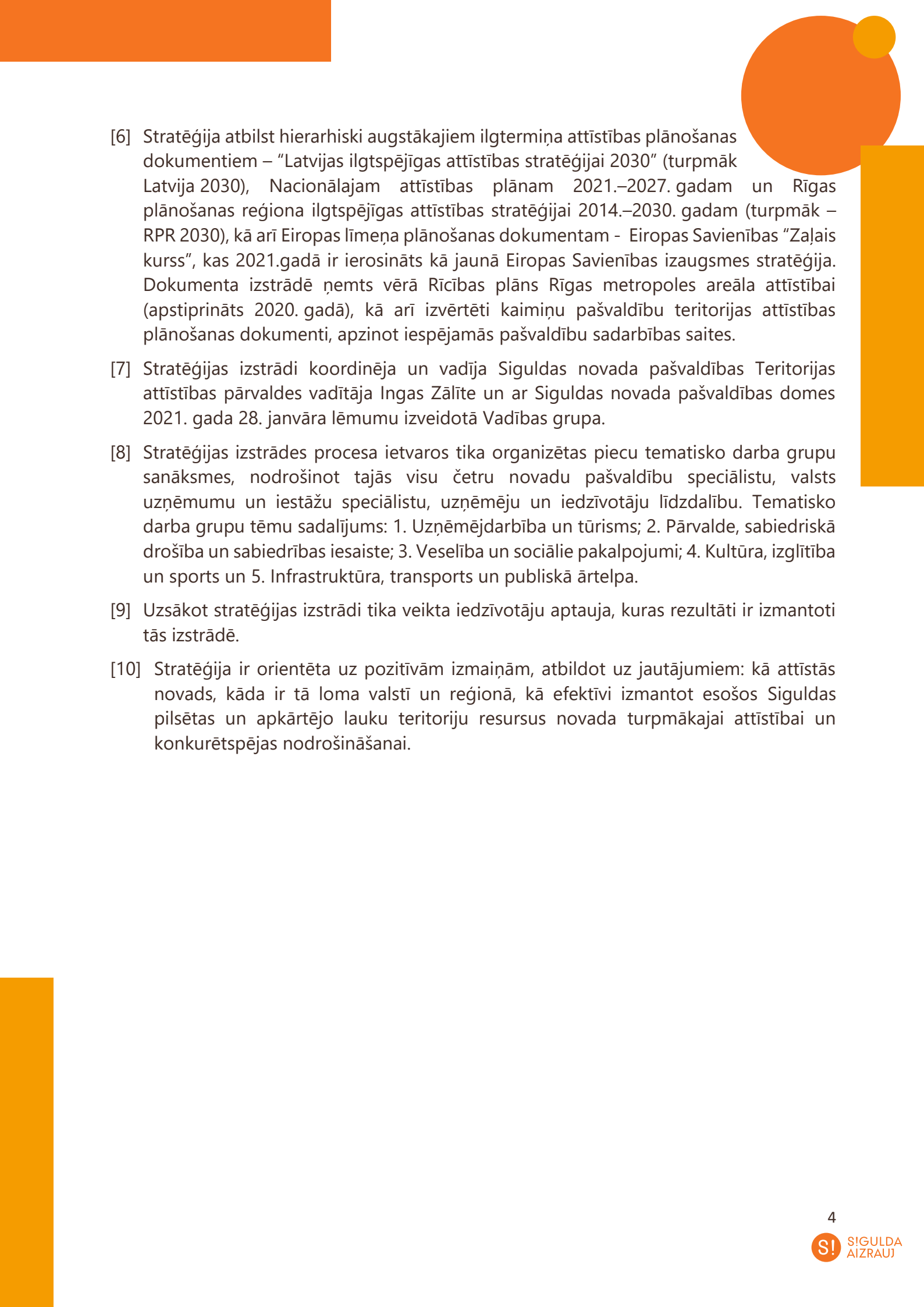

Satura rādītājs

levads	3
1. Siguldas novads pašreizējā situācijā	5
1.1. Novada vizītkarte 2021	5
1.2. Novada attīstības rādītāji reģionālā mērogā	8
1.3. Novads nacionālā un reģionālā līmeņa plānošanas mērogā	9
2. Stratēģiskā daļa	10
2.1. Ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija)	10
2.2. Stratēģiskie mērķi	12
2.3. Ilgtermiņa attīstības prioritātes	13
2.4. Teritorijas specializācija	15
3. Telpiskās attīstības perspektīva	17
3.1. Apdzīvojuma struktūra	17
3.2. Publisko pakalpojumu klāsts	19
3.3. Galvenie transporta koridori un tehniskā infrastruktūra	21
3.4. Dabas teritoriju telpiskā struktūra	25
3.5. Materiālais un nemateriālais kultūras mantojums	27
3.6. Prioritāri attīstāmās teritorijas un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas	30
3.7. Teritoriju attīstības vadlīnijas	32
4. Stratēģijas īstenošana un uzraudzība	34
Pielikums – Attīstības centri un publiskie pakalpojumi	35

levads

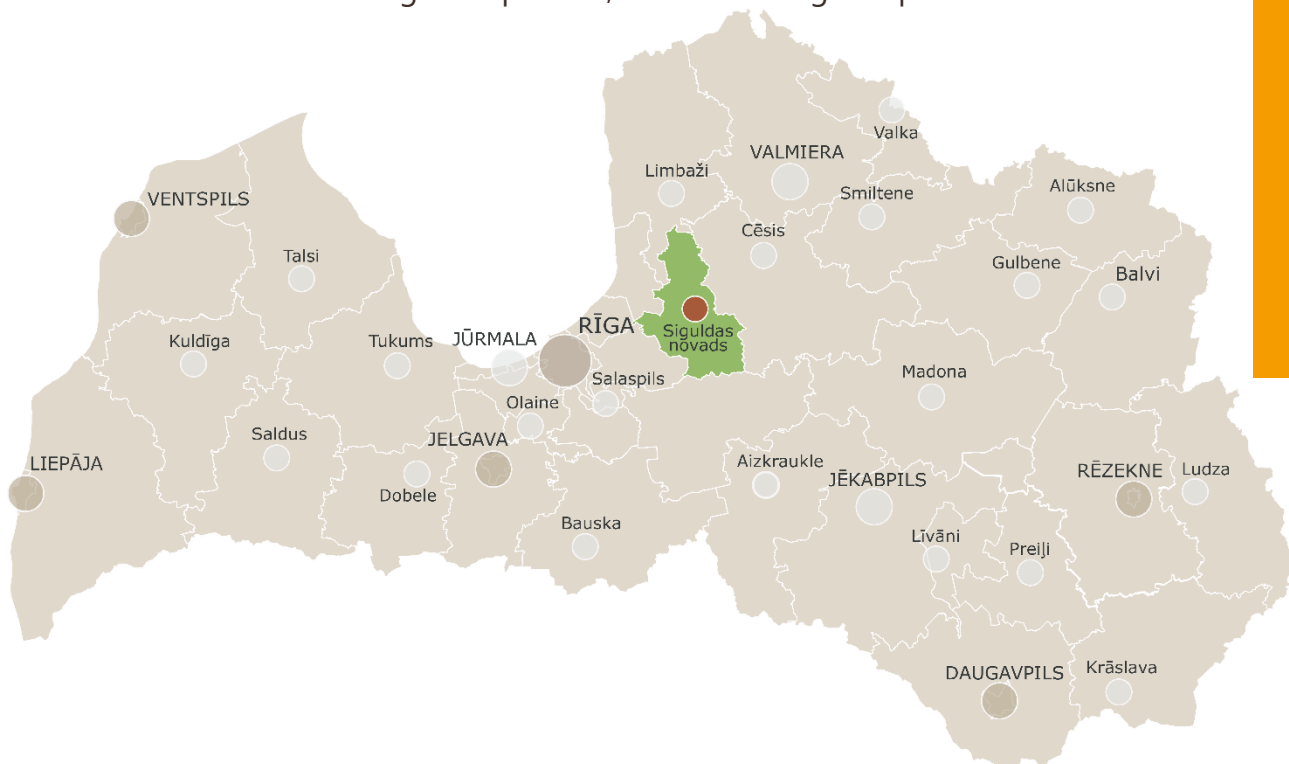
- [1] Siguldas novads izveidots administratīvi teritoriālās reformas rezultātā 2021. gada 1. jūlijā, apvienojot Siguldas novadu (Siguldas pilsēta, Siguldas, Mores un Allažu pagastu), Inčukalna novada daļu (Inčukalna pagastu), Krimuldas novadu (Krimuldas un Lēdurgas pagastu) un Mālpils novadu (Mālpils pagastu). Administratīvais centrs – Siguldas pilsēta.
- [2] Visām apvienotajām teritoriālajām vienībām uz 2021. gada sākumu ir spēkā esošas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas. Lai 2021. gada pašvaldību vēlēšanās ievēlētā pašvaldības dome varētu uzsākt pildīt savas funkcijas un uzdevumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā, bija nepieciešams izstrādāt jaunā Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju, kurš dod stratēģisko ietvaru novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam izstrādei un jaunizveidotā novada teritorijas plānojumam. Siguldas novadā apvienojamo pašvaldību finanšu komisija 2020. gada 30. oktobrī pieņēma lēmumu "Par Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2045. gadam un Siguldas novada attīstības programmas 2021.–2027. gadam Darba uzdevumu apstiprināšanu un izstrādes uzsākšanu" (protokols Nr. 7, 4. §) un 2021. gada 11. janvārī pieņēma lēmumu "Par Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2045. gadam izstrādes uzsākšanu" (protokols Nr. 1, 1. §). Siguldas novada pašvaldības dome 2020. gada 12. novembrī pieņēma lēmumu "Par Siguldas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2045. gadam darba uzdevuma apstiprināšanu" (protokols Nr. 14, 22. §) un 2021. gada 28. janvārī pieņēma lēmumu "Par Siguldas novada Ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2021.–2045. gadam izstrādes uzsākšanu" (protokols Nr. 2, 2. §).
- [3] Siguldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģija 2021.–2045. gadam (turpmāk – stratēģija) ir ilgtermiņa plānošanas dokuments, kurā tiek noteikts novada attīstības redzējums jeb vīzija, stratēģiskie mērķi, prioritātes, teritorijas specializācija un novada telpiskās struktūra, vērtējot novada teritorijas attīstību ilgtermiņā.
- [4] Stratēģijas tiesisko pamatu veido spēkā esošie normatīvie akti, t.sk. likums "Par pašvaldībām", "Teritorijas attīstības plānošanas likums", likums "Attīstības plānošanas sistēmas likums", Ministru kabineta 25.08.2009. noteikumi Nr. 970 "Sabiedrības līdzdalības kārtība attīstības plānošanas procesā" un Ministru kabineta 14.10.2014. noteikumi Nr. 628 "Noteikumi par pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumentiem".
- [5] Stratēģija izstrādāta atbilstoši Latvijas Republikas Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijas izstrādātajiem Metodiskajiem ieteikumiem ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu izstrādei reģionālā un vietējā līmenī (aktualizēta 2019. gadā) un Vadlīnijas pašvaldību ilgtspējīgas attīstības stratēģiju un attīstības programmu izstrādei (2021. gada projekts), ievērojot šādus galvenos principus stratēģijas izstrādē – integrētas pieejas princips, pēctecības princips, atklātības princips, savstarpējās saskaņotības princips un aktualitātes princips.

-
- [6] Stratēģija atbilst hierarhiski augstākajiem ilgtermiņa attīstības plānošanas dokumentiem – “Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2030” (turpmāk Latvija 2030), Nacionālajam attīstības plānam 2021.–2027. gadam un Rīgas plānošanas reģiona ilgtspējīgas attīstības stratēģijai 2014.–2030. gadam (turpmāk – RPR 2030), kā arī Eiropas līmeņa plānošanas dokumentam - Eiropas Savienības “Zaļais kurss”, kas 2021.gadā ir ierosināts kā jaunā Eiropas Savienības izaugsmes stratēģija. Dokumenta izstrādē ņemts vērā Ricības plāns Rīgas metropoles areāla attīstībai (apstiprināts 2020. gadā), kā arī izvērtēti kaimiņu pašvaldību teritorijas attīstības plānošanas dokumenti, apzinot iespējamās pašvaldību sadarbības saites.
 - [7] Stratēģijas izstrādi koordinēja un vadīja Siguldas novada pašvaldības Teritorijas attīstības pārvaldes vadītāja Ingas Zālīte un ar Siguldas novada pašvaldības domes 2021. gada 28. janvāra lēmumu izveidotā Vadības grupa.
 - [8] Stratēģijas izstrādes procesa ietvaros tika organizētas piecu tematisko darba grupu sanāksmes, nodrošinot tajās visu četru novadu pašvaldību speciālistu, valsts uzņēmumu un iestāžu speciālistu, uzņēmēju un iedzīvotāju līdzdalību. Tematisko darba grupu tēmu sadalījums: 1. Uzņēmējdarbība un tūrisms; 2. Pārvalde, sabiedriskā drošība un sabiedrības iesaiste; 3. Veselība un sociālie pakalpojumi; 4. Kultūra, izglītība un sports un 5. Infrastruktūra, transports un publiskā ārtelpa.
 - [9] Uzsākot stratēģijas izstrādi tika veikta iedzīvotāju aptauja, kuras rezultāti ir izmantoti tās izstrādē.
 - [10] Stratēģija ir orientēta uz pozitīvām izmaiņām, atbildot uz jautājumiem: kā attīstās novads, kāda ir tā loma valstī un reģionā, kā efektīvi izmantot esošos Siguldas pilsētas un apkārtējo lauku teritoriju resursus novada turpmākajai attīstībai un konkurētspējas nodrošināšanai.

1. Siguldas novads pašreizējā situācijā

1.1. Novada vizītkarte 2021

- [11] **Ģeogrāfiskais novietojums:** Rīgas plānošanas reģionā, Latvijas centrālajā daļā, uz ziemeļaustrumiem no Rīgas pilsētas. Novads robežojas ar Ropažu, Ādažu, Saulkrastu, Limbažu, Cēsu un Ogres novadiem. Teritorijas platība ir ~1029,4 km². Administratīvā centra – Siguldas pilsētas, attālums līdz galvaspilsētai – 53 km.

- [12] **Iedzīvotāju skaits:** 2021. gada sākumā pēc Centrālās statistikas pārvaldes datiem – 30 625. Gandrīz puse ~49 % no novada iedzīvotājiem dzīvo Siguldas pilsētā. Iedzīvotāju blīvums ir 30 cilvēki/km².
- [13] **Apdzīvojuma struktūra 2021. gadā:** reģiona nozīmes attīstības centrs ir Siguldas pilsēta; kā novada nozīmes attīstības centri ir noteikti – Allaži, Gauja, Inciems, Inčukalns, Lēdurga, Mālpils, More un Ragana; ciemi – Allažmuiža, Egļupe (tikai Inčukalna pagastā), Griķi, Jūdaži, Kļavas, Krustiņi, Lode, Meža miers, Sidgunda, Stīveri, Sunīši, Turaida un Upmalas.
- [14] **Dabas resursi:** novada teritorijā atrodas unikāli dabas resursi, bagāta ar maz pārveidotām dabas teritorijām, vērtīgākās no kurām iekļautas Gaujas nacionālā parka teritorijā (tas aizņem ~20 % no visa novada teritorijas un ~85 % no visu īpaši aizsargājamo dabas teritoriju platības). Novadā atrodas vairākas ūdenstilpnes (no tām lielākās ir Aijažu, Jūdažu un Aģes ezers), taču būtiskākais ūdens resurss novadā ir tajā tekošās upes – Gauja un Lielā Jugla, kā arī šo ūdensteču pietekupes (piemēram, Mergupe, Suda, Tumšupe u.c.). Aptuveni 54 % no kopējās platības aizņem mežu teritorijas, ~21 % īpaši aizsargājamas dabas teritorijas, ~35 % lauksaimniecībā izmantojamā zeme, bet mazāku daļu no kopējās platības aizņem apbūves teritorijas. No derīgajiem izrakteņiem: kūdra, ģipšakmens, smilts/grants, māls un sapropelis, tomēr to pieejamība ir ierobežota īpaši aizsargājamās dabas teritorijās.

- [15] **Ainavas:** novada reljefa īpatnības ir radījuši Gauja, tādējādi tā ir novada ainavas veidola noteicošais elements. Vizuāli nozīmīgās ainavas ir gar vēsturiskajiem ceļiem un senās kultūrvēsturiskās ainavas.
- [16] **Kultūrvēstures mantojums:** novadā atrodas gan valsts aizsardzībā esoši kultūras pieminekļi, gan novada (vietējas) nozīmes kultūrvēsturiski objekti. Novada daudzveidīgais kultūrvēstures mantojums (gan materiālais un nemateriālais) ir viena no novada galvenajām priekšrocībām tūrisma attīstībai.
- [17] **Transporta infrastruktūra:** novada starptautisku un reģionālu sasniedzamību nodrošina valsts galvenais autoceļš A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene) un A3 Inčukalna–Valmiera–Igaunijas robeža (Valka), 7 valsts reģionālie autoceļi un dzelzceļa līnija Rīga–Lugaži–valsts robeža ar četrām pieturas vietām. Siguldas pilsētā izveidots mobilitātes punkts jeb dažādu līmeņu transporta mezgls. Novads iekļaujas EuroVelo maršruta EV11 (*Tour de LatEst*) pamattrasē.
- [18] **Uzņēmējdarbība:** Siguldas novads ir pievilcīgs uzņēmējdarbībai, un tas attīstās vairākos virzienos – ir gan ražotāji (apstrādes rūpniecība, kokapstrāde, lauksaimniecība, piena produktu ražošana, lopkopība), gan pakalpojumu sniedzēji (tūrisms, transports un loģistika), gan liels skaits tirdzniecības uzņēmumu. Lielākie uzņēmumi ar radīto pievienoto vērtību ir kokapstrādātājs "Rettenmeier Baltic Timber" (Inčukalna pagasts), mēbeļu ražotājs "Kvist" (Mālpils pagasts), "Conexus Baltic Grid" jeb vairāk zināmā Inčukalna pazemes gāzes krātuve (Krimuldas pagasts), "Kokpārstrāde 98" un "Baltic Pork" (Allažu pagasts) un "Siguldas slimnīca" (Siguldas pilsēta).
- [19] **Izglītība:** novadā darbojas 10 vispārējās izglītības iestādes un 10 pašvaldības pirmsskolas izglītības iestādes. Novadā darbojas vairākas mūzikas un mākslas skolas, nodrošinot papildus interešu izglītības iespējas bērniem un jauniešiem: Siguldas pilsētā – Siguldas mākslas skola "Baltais flīģelis"; Krimuldas pagasta Raganas ciemā – Krimuldas mūzikas un mākslas skola; Lēdurgas pagasta Lēdurgas ciemā – Maijas Pīlāgas Lēdurgas Mākslas skola; Inčukalna pagasta Inčukalna ciemā – Inčukalna Mūzikas un mākslas skola; Mālpils pagasta Mālpils ciemā – Mālpils Mūzikas un mākslas skola, Siguldā ir Jaunrades centrs. Pirmsskolas izglītības iestādes darbojas Siguldas pilsētā, Gaujā, Inciemā, Inčukalnā, Mālpilī un Raganā, bet Lēdurgā, Morē un Allažos tiek īstenotas pirmsskolas izglītības programmas. Siguldā darbojas arī izglītības atbalsta iestāde – Siguldas Tehnoloģiju izglītības centrs. Pie Siguldas Valsts ģimnāzija ietvaros darbojas arī pieaugušo un tālākizglītības centrs – "Lielo ģimnāzija", kura darbības mērķis ir īstenot pieaugušo un tālākizglītības programmas.
- [20] **Kultūra:** plašākais kultūras pasākumu un aktivitāšu piedāvājums ir Siguldas pilsētā, kur pasākumu norisi nodrošina Siguldas novada Kultūras centrs. Kultūras aktivitātes nodrošina un veicina arī Mālpils kultūras centrs, Inčukalna tautas nams, Lēdurgas dendroparks un kultūras nams, kā arī Krimuldas, Allažu un Mores Tautas nami, Turaidas muzejrezervāts, Krimuldas muiža un novada bibliotēkas. Novada kultūras pakalpojumu piedāvājumā liela nozīme ir arī literatūras un grāmatniecības starpnozaru attīstībai, ko pārstāv Anšlava Egliša ekspozīcija Inciemā, Imanta Ziedoņa

muzejs "Dzirnakmeņi" Murjānos, Ivandes Kaijas mantojums un Skulmju dzimtas māja Mālpilī, kā arī Siguldas pils komplekss, kā kultūrvieta un radošo industriju centrs.

- [21] **Sports:** sporta aktivitātes ir nodrošinātas gan Siguldas pilsētā, gan visā novadā, kur atrodas dažādas sporta bāzes un laukumi. Siguldas pilsētā darbojas gan Siguldas sporta centrs un Siguldas Sporta skola, kā arī īpaši attīstīta ziemas sporta infrastruktūra sporta bāzēs – Fischer Slēpošanas centrs, Siguldas pilsētas trase. "Fisher slēpošanas centram", bobsleja un kamaniņu trasei "Sigulda" un "Siguldas pilsētas trasei" ir nacionālās sporta bāzes statuss. Allažos ir izveidots Allažu sporta centrs. Mālpils novadā darbojas Mālpils sporta komplekss ar peldbaseinu, labiekārtoti volejbola laukumi un ziemas sezonā – slidotava. Krimuldas novadā Krimuldas vidusskolas sporta zāle, peldbaseins un sporta laukums, Lēdurgas sporta halle, sporta un atpūtas centrs Inciemā. Inčukalna novadā – Sporta komplekss ar peldbaseinu un atjaunotu sporta laukumu, skeitparks un āra treniņi. Plaši pieejamas tautas sporta aktivitātes un dažāda līmeņa sporta pasākumi.
- [22] **Veselība:** veselības aprūpi Siguldas novadā primāri nodrošina SIA "Siguldas slimnīca", doktorāti Raganā un Lēdurgā, Turaidas veselības punkts, ģimenes ārstu prakses – Allažos, Inciemā, Inčukalnā, Krustiņos, Mālpilī, Morē. Tiek īstenoti dažādi veselības veicināšanas pasākumi.
- [23] **Novada nozīmīgākie objekti:** Gaujas nacionālais parks un Gaujas senleja, pils – Turaidas pilskalns un viduslaiku pils, Siguldas viduslaiku Livonijas ordeņa pils pilsdrupas, Siguldas Jaunā pils un muižas – Inciema, Mālpils, Nurmižu, Turaidas, Lēdurgas vēsturiskā centra apbūve, Krimuldas muiža, atsevišķi dabas objekti (upes, ezeri, iežu atsegumi, alas, gravas, parki, u.c.), baznīcas, pilskalns, Turaidas muzejrezervāts un citi muzeji (Mores kauju muzejs, Ziedoņa muzejs, u.c.), koncertu norises un profesionālās mākslas pasākumu vietas ("Siguldas devons", "Baltais flīģelis", Lēdurgas kultūras centrs, Mālpils kultūras centrs), aktīvās atpūtas vietas (slēpošanas trases, gaisa trošu ceļš, Bobsleja un kamaniņu trase, golfs, peldbaseini, piedzīvojumu parki, Aerodium gaisa tunelis) u.c.
- [24] **Atpazīstamība:** tūrisma centrs, t.sk. Eiropas nozīmes ziemas sporta centrs un bobsleja un kamaniņu trase "Sigulda", Gaujas nacionālais parks, Siguldas spieķis, Siguldas Livonijas ordeņa pilsdrupu estrāde, Siguldas devons, Opermūzikas svētki, Šupoļu festivāls, Turaidas muzejrezervāts un rudens zelta lapu laiks Gūtmaņa ala, „Rāmkalni”, Inčukalna gāzes krātuve, Imanta Ziedoņa muzejs „Dzirnakmeņi”, Anšlavam Eglītim veltīta ekspozīcija Inciemā "anšlavs eglītis. jaunais cilvēks", Lēdurgas Dendroparks, mākslinieku Skulmju dzimtas piemiņas vietas Mālpilī, lībiešu kultūrmantojums, u.c.

1.2. Novada attīstības rādītāji reģionālā mērogā

- [25] **Teritorijas attīstības indekss** ir vispārināts rādītājs, ko aprēķina ar noteiktiem svara koeficientiem, summējot svarīgāko, attīstību raksturojošo, statistikas pamatrādītāju standartizētās vērtības – bezdarba līmeni, iedzīvotāju ienākuma nodokļa apmēru uz vienu iedzīvotāju, demogrāfiskās slodzes līmenis un pastāvīgo iedzīvotāju skaita izmaiņas pēdējo piecu gadu laikā. Valsts reģionālās attīstības aģentūras dati liecina, ka līdz šim visu novadā iekļauto teritoriālo vienību attīstības indeksi ir augsti, ņemot vērā, ka šo rādītāju pārējo kaimiņu pašvaldību kontekstā ir novērojama izteikti ģeogrāfiska pazīme – jo tuvāk galvaspilsētai, jo labāks rādītājs. Šis rādītājs tika vērtēts atsevišķo novadu stratēģijās līdz šim, bet tā kā jaunizveidotā Siguldas novada teritorijas attīstības indekss salīdzinoši ar citiem jaunizveidotajiem novadiem nav aprēķināts, šis rādītājs nav iekļauts šajā stratēģijā.
- [26] **Iedzīvotāju skaits** novadā pēdējos gadus ir pieaudzis, taču tas primāri attiecas uz Siguldas pilsētu. Tā ir viena no trīs Latvijas pilsētām (kopā ar Ikšķili un Baložiem, kur iedzīvotāju skaits ir lielāks, nekā jebkad agrāk, un neraugoties uz nelabvēlīgo situāciju valstī kopumā, lēnām turpina augt. Ja 2019. gada sākumā iedzīvotāju skaits pilsētā bija 11 619, tad 2021. gadā tas palielinājies 14 396 iedzīvotājiem. Tai pat laikā, neskatoties uz iedzīvotāju skaita izaugsmi, tiek prognozēts (*datu avots: Jāņa sēta, 2019*), ka tas tomēr nespēs pilnībā kompensēt pārējai apvienotā novada teritorijai raksturīgo mēreno depopulāciju, un līdz 2030. gadam iedzīvotāju skaits Siguldas novadā var sarukt vai saglabāties aptuveni tādā pašā apmērā, kā līdz šim (*datu avots: LZA Ekonomikas institūta pētījums "Demogrāfiskās prognozes Rīgā, Tās apkaimēs un Rīgas metropoles iekšējā telpā", 2019*).
- [27] **Bezdarba līmenis** Siguldas novadā 2020. gadā reģistrētais bezdarba līmenis bija 5,3 %, Krimuldas novadā 5,5 %, Mālpils novadā – 6,3 %, bet Inčukalna novadā 6,1 %, kas vidēji sastāda 5,8 %. Novada attīstība arī turpmāk var tikt sekmēta, balstoties uz cilvēkkapitāla vērtības un produktivitātes palielināšanu.
- [28] **Iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi** pašvaldības budžetā uz 1 iedzīvotāju 2020. gadā Inčukalna novadā bija 825 EUR, Krimuldas novadā – 837 EUR, Mālpils novadā – 850 EUR, bet Siguldas novadā – 894 EUR (vidēji – 851 EUR). 2020. gadā Latvijā novados vidēji iedzīvotāju ienākuma nodokļa ieņēmumi uz vienu iedzīvotāju sastādīja 828 EUR, kas ir zemāk kā jaunizveidotā Siguldas novada teritorijā vidēji kopā.

1.3. Novads nacionāla un reģionāla līmeņa plānošanas mērogā

- [29] Latvija 2030 noteikts, ka vietējā līmeņa teritorijas attīstības plānošanas dokumentos nosaka novada nozīmes attīstības centrus. Atbilstoši tam, Siguldas novada stratēģijā ir definēti astoņi novada nozīmes attīstības centri.
- [30] Attiecībā uz nacionālas nozīmes teritorijām, atzīmējams, ka Siguldas novada teritorijā, saskaņā ar Ministru kabineta 28.05.2013. noteikumiem Nr. 291 "Noteikumi par nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijām", neatrodas nacionālas nozīmes lauksaimniecības teritorijas, taču novada teritoriju nākotnē šķērsos šobrīd plānotais nacionālo interešu objekts – Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra *Rail Baltica* (apstiprināts ar Ministru kabineta 2018. gada 13. februāra noteikumiem Nr. 91).
- [31] RPR 2030 reģiona apdzīvojuma telpiskajā struktūrā Siguldas novada teritorija iekļaujas areālos: Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpa, Lokālo atbalsta centru areālā un lauku telpā. Siguldas pilsēta ir reģiona nozīmes centrs un kopā ar novada teritoriju ietilpst Rīgas metropoles areālā un areāla centru lokā. Savukārt Dabas un lauku teritoriju telpiskajā struktūrā, liela daļa no Siguldas novada teritorijas ietilpst Īpaši aizsargājamā dabas teritorijā, Pierīgas rekreācijas un vides aizsardzības telpā, Lauku telpā ar jauktu (mozaīkveida) zemes lietojumu, Upju dabas un kultūrvēsturiskajā ainavu telpā.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Ilgtermiņa attīstības redzējums (vīzija)

[32] Novada attīstības vīzija definē vērtības, kādas Siguldas novadā sasniedzamas 2045. gadā.

[33] Siguldas novads ir vieta dzīvošanai un darbam Pierīgā. Tā ir īpaši piemērota ģimenēm ar bērniem, kultūras, dabas, sporta un aktīvās atpūtas cienītājiem. Teritorija, kurā bērni un jaunieši varēs iegūt kvalitatīvu un konkurētspējīgu izglītību un pieaugušajiem pieejami augstvērtīgi mūžizglītības pakalpojumi.

- PILNVĒRTĪGA DZĪVES TELPA
- DAUDZVEIDĪGAS IESPĒJAS
- IZGLĪTĪBAS CENTRS
- KULTŪRAS CENTRS
- SPORTA CENTRS
- DAUDZVEIDĪGI PAKALPOJUMI

[34] Siguldas novada attīstības vīzija skaidrojama no trīs ilgtspējīgas attīstības vienlīdz svarīgajām dimensijām – **sabiedrība**, **vide** un **ekonomika**.

[35] **Sabiedrība:**

- Siguldas novada izaugsmes galvenais spēks ir tās iedzīvotāji un uzņēmēji.
- Demogrāfisko izmaiņu līdzsvarošana novadā tiek panākta ar jaunu iedzīvotāju piesaisti.
- Sabiedrībai ir pieejami daudzveidīgi kultūras pakalpojumi un nodrošināta līdzsvarota un ilgtspējīga kultūrvide un tās attīstība, tostarp daudzveidīga kultūras piedāvājuma pieejamību iedzīvotājiem, mākslinieciskās jaunrades un amatiermākslas attīstība un tradicionālo kultūras vērtību un kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana, atbalstīta iedzīvotāju līdzdalība kultūras procesos. Pašvaldība un iedzīvotāji ir zinoši un atbildīgi par kultūrvēsturisko mantojumu un kultūras tradīciju saglabāšanu.

- Pašvaldība aktīvi sadarbojas ar novada iedzīvotājiem, institūcijām, uzņēmējiem un kaimiņu pašvaldībām. Tiek īstenota pārdomāta un moderna pārvaldes darbība.
- Sabiedrība ir integrēta un saliedēta, Siguldas pilsētas un katra pagasta iedzīvotāji jūt piederību savam novadam.
- Vairāk kā 70 % novada iedzīvotāji jūtas apmierināti ar pašvaldības darbu.

[36] **Vide:**

- Realizējot vides pārvaldību, tiek respektēta novada teritoriālo vienību unikalitāte.
- Pagasta teritorijās atšķirīgais tiek izmantots kā resurss kopējai novada attīstības veicināšanai.
- Iedzīvotāji, viesi un pašvaldība ir zinoši, zaļi domājoši, atbildīgi par vidi un resursiem.
- Novada pašvaldība atbalsta idejas, kas ir balstītas uz ekoloģisku un ilgtspējīgu pieeju, t.sk. izmantojot atjaunojamos enerģijas avotus.
- Sakārtota infrastruktūra, labiekārtota apkārtējā vide un saglabāti dabas resursi ir pamats iedzīvotāju piesaistē, kā arī tūrisma un ekonomikas attīstības veicināšanā.
- Novada teritorijas iedzīvotāju un uzņēmumu mobilitāte ir balstīta transporta daudzveidībā.
- Pastāvīgi tiek uzturētas un koptas, un saglabātas kultūrvēsturiskās un dabas vērtības.

[37] **Ekonomika:**

- Siguldas novads ir vienota, veiksmīgi funkcionēt spējīga administratīvā teritorija.
- Uzņēmēji ir Siguldas novada attīstības virzītājspēks.
- Ekonomika ir sekmīgi balstīta uz novada ģeogrāfisko un transporta infrastruktūras izvietojumu.
- Novadā ir veiksmīgi apvienota dabas resursu saudzīga izmantošana, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un ekonomisko labumu gūšana no šiem resursiem.
- Konkurētspējīgi un apņēmīgi uzņēmēji sekmē daudzveidīgas un augsti attīstītas uzņēmējdarbības vides veidošanos, tai skaitā radošo industriju attīstību.

2.2. Stratēģiskie mērķi

- [38] Siguldas novada stratēģiskie mērķi ir definēti, akcentējot un ņemot vērā likuma "Par pašvaldībām" noteikto pašvaldību kompetenci, un tie balstās uz sabiedrības, pakalpojumu, ekonomikas un dzīves telpas attīstību.
- [39] Lai izpildītu savas funkcijas, likumā "Par pašvaldībām" ir noteikti pienākumi, tai skaitā – racionāli un lietderīgi apsaimniekot pašvaldības kustamo un nekustamo mantu, kā arī atbilstoši apstiprinātajam pašvaldības budžetam racionāli un lietderīgi izlietot pašvaldības finanšu līdzekļus. Kā instrumentu šo pienākumu veikšanai Siguldas novada pašvaldība izmanto un arī perspektīvā plāno izmantot teritorijas attīstības plānošanu – sākot ar stratēģiju un turpinot darbu pie attīstības programmas un teritorijas plānojuma.
- [40] Apzinoties globālās tendences (demogrāfiskās situācijas procesus Eiropā, tehnoloģiju attīstību, sabiedrības dzīves veida maiņu, tai skaitā vides kvalitātes nozīmīgumu dzīves vietas izvēlē, veselīgas pārtikas novērtēšanu, personības pilnveidošanas un radošu izpausmju iespēju apzināšana) un, lai sekmētu Siguldas novada iedzīvotāju labklājību, novada konkurētspējas paaugstināšanu, Siguldas novada stratēģija izvirza **divus stratēģiskos mērķus**:

SM1

Dzīves telpa ar kvalitatīvu publisko infrastruktūru, pakalpojumiem un drošu vidi

SM2

Efektīva pārvalde un ekonomisko aktivitāti veicinoša daudzveidīga un konkurētspējīga saimnieciskā darbība

- [41] Lai raksturotu stratēģisko mērķu izpildi, izvirzīti **teritorijas ilgtermiņa attīstības rādītāji un vēlamās tendences**, un tie ir:

Rādītājs	Pašreizējā situācijā	Vēlamā tendence	Avots
Iedzīvotāju skaits	30 625 (2021. gads)	↔	CSP
Iedzīvotāju skaits uz vienu mājsaimniecību	2,63 (2020. gads)*	↗	CSP
Bezdarbs (%)	5,8 (2020. gads)*	↘	CSP
Dzīmesības vispārīgais koeficients (uz 1000 iedzīvotājiem)	9,53 (2020. gads)*	↗	CSP
Uzņēmumos nodarbināto skaits	2916 (2019. gads)*	↗	CSP
Ekonomiski aktīvo uzņēmumu skaits (uz 1000 iedzīvotājiem)	326 (2019. gads)*	↗	CSP
Novada uzņēmumos nodarbināto skaits pret iedzīvotāju skaitu (%)	8,7 (2019. gads)*	↗	CSP
Nodarbināto īpatsvars (%)	40,75 (2019. gads)*	↗	STAGE II
Nodarbināto skaits novada teritorijā (vidējais darbinieku skaits pēc faktiskās darba vietas)	11 683 (2019. gads)	↗	CSP
Tūrisma mītnēs apkalpoto personu skaits	38 131 (2020. gads)*	↗	CSP

"**" Statistikas dati kas raksturo pašreizējo situāciju, uzrādīti esošo novadu griezumā, ieskaitot Vangažu pilsētu

Tabulā lietotie saīsinājumi:

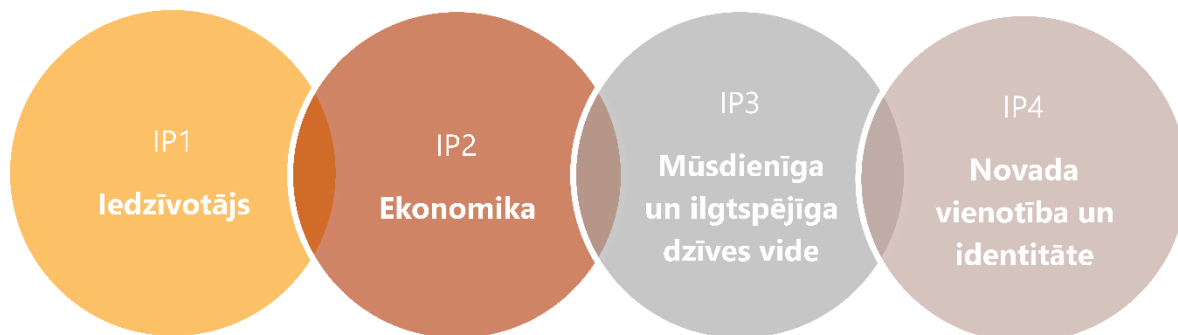
CSP – Centrālā statistikas pārvalde

STAGE II – interaktīvs karšu pārlūks, kas nodrošina Oficiālās statistikas portālā publicēto ģeotelpiskās statistikas rādītāju dinamisku attēlošanu tematiskajās kartē (geo.stat.gov.lv/stage2/#)

2.3. Ilgtermiņa attīstības prioritātes

[42] Ilgtermiņa attīstības prioritāte ir teritorijas attīstības vispārējā aktualitāte, kuras risināšana tiek izvirzīta priekšplānā salīdzinājumā ar citām attīstības aktualitātēm.

[43] Darbā pie stratēģijā noteikto divu stratēģisko mērķu sasniegšanas ir izvirzītas **ilgtermiņa attīstības prioritātes**, kuras visefektīvāk atsauksies uz katru novada iedzīvotāju, veicinot dzīves kvalitātes celšanos ikvienam, un tās ir:

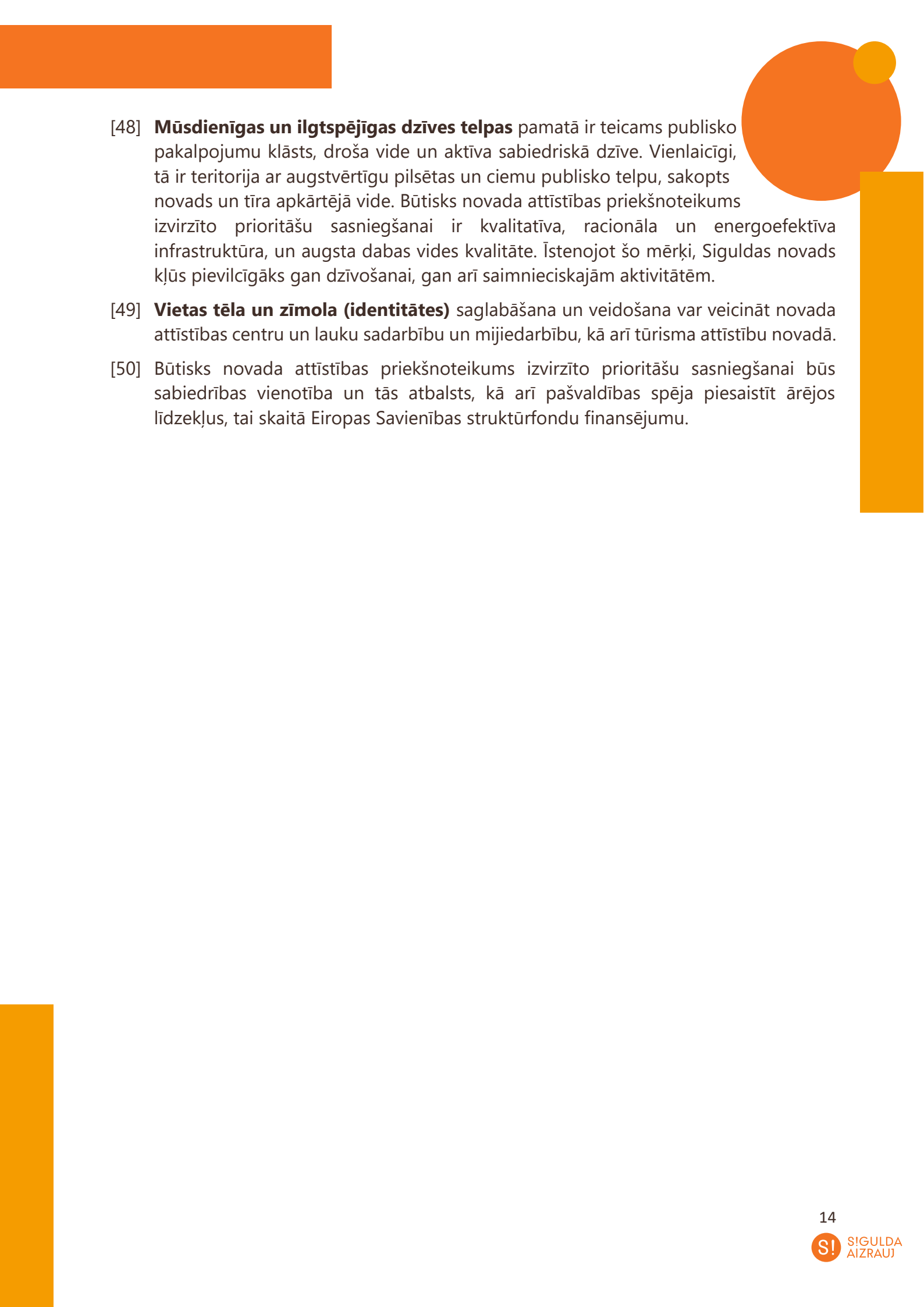
[44] Izvirzītās prioritātes jeb attīstības virzieni skatāmi savstarpējā mijiedarbībā – ekonomiskā aktivitāte veicina dzīves telpas veidošanos, novada unikālās bagātības un sakārtota infrastruktūra ir pievilcīga vide investīcijām.

[45] Siguldas novada galvenā prioritāte ir **iedzīvotājs** – katra cilvēka labklājība kā plašs sociālo un ekonomisko dzīves apstākļu kopums, ko raksturo:

- gandarījumu sniedošs darbs, saimnieciskā darbība – materiālu labumu gūšana;
- dzīve kvalitatīvā vidē – mājoklis, apbūves un dabas teritorijas;
- plašs pakalpojumu klāsts – izglītības iespējas, veselības aprūpe, kultūra, sports, sociālie pakalpojumi;
- iespējas radoši izpausties, aktīvs un veselīgs dzīvesveids;
- fiziskā un sociālā drošība;
- iespējas piedalīties pašvaldības attīstības plānošanā, lēmumu pieņemšanas procesā un sabiedriskos procesos kopumā.

[46] Izglītota, radoša, sabiedriski aktīva un sociāli nodrošināta sabiedrība veido pievilcīgu, saistošu dzīves vidi, kurā cilvēki spēj veiksmīgi realizēt savu potenciālu. Attīstīti veselības aprūpes un sociālie pakalpojumi uzlabo sociālās drošības līmeni. Aktīvas nevalstiskās organizācijas uzlabo pārvaldes institūciju saikni ar iedzīvotājiem un samazina sociālās atstumtības risku. Pirmā stratēģiskā mērķa pamatā ir pakalpojumu attīstība, atbalsot vēlmi dzīvot, mācīties, strādāt un atpūsties novadā.

[47] Attīstīta saimnieciskā darbība – kvalitatīvas dzīves telpas nodrošinājuma pamats. Stabils un drošs ekonomiskās vides veicināšana, atbalstot **uzņēmējdarbību** un radot pamatu investīciju piesaistei novadā. Konkurētspējīga uzņēmējdarbība novada teritorijā tiek veicināta ar daudzveidīgiem uzņēmējdarbības atbalsta instrumentiem un uzņēmējdarbības infrastruktūras attīstību pašreizējās ražošanas teritorijās.

-
- [48] **Mūsdienīgas un ilgtspējīgas dzīves telpas** pamatā ir teicams publisko pakalpojumu klāsts, droša vide un aktīva sabiedriskā dzīve. Vienlaicīgi, tā ir teritorija ar augstvērtīgu pilsētas un ciemu publisko telpu, sakopts novads un tīra apkārtējā vide. Būtisks novada attīstības priekšnoteikums izvirzīto prioritāšu sasniegšanai ir kvalitatīva, racionāla un energoefektīva infrastruktūra, un augsta dabas vides kvalitāte. Īstenojot šo mērķi, Siguldas novads kļūs pievilcīgāks gan dzīvošanai, gan arī saimnieciskajām aktivitātēm.
- [49] **Vietas tēla un zīmola (identitātes)** saglabāšana un veidošana var veicināt novada attīstības centru un lauku sadarbību un mijiedarbību, kā arī tūrisma attīstību novadā.
- [50] Būtisks novada attīstības priekšnoteikums izvirzīto prioritāšu sasniegšanai būs sabiedrības vienotība un tās atbalsts, kā arī pašvaldības spēja piesaistīt ārējos līdzekļus, tai skaitā Eiropas Savienības struktūrfondu finansējumu.

2.4. Teritorijas specializācija

- [51] Teritorijas specializācija ir ekonomiskās darbības veidi, kas varētu ilgtermiņā veidot Siguldas novada uzņēmējdarbības vides struktūru. Teritorijas specializācija ir noteikta, ņemot vērā novada teritorijā pieejamos resursus, līdz šim uzkrāto novada iedzīvotāju pieredzi un pašreizējās uzņēmējdarbības struktūru. Teritorijas specializācija atspoguļo novada lomu Rīgas plānošanas reģiona ekonomikas profila īstenošanā un kopējā Latvijas tautsaimniecības attīstībā.
- [52] Siguldas novada izdevīgais ģeogrāfiskais stāvoklis (valsts galvenais autoceļš A2 Rīga-Sigulda-Igaunijas robeža (Veclaicene) un A3 Inčukalns-Valmiera-Igaunijas robeža (Valka), kas ir svarīgs starptautisks transporta koridors) būs priekšnoteikums gan dažādu uzņēmējdarbības veidu, gan lauksaimniecības, gan tūrisma attīstībai novada teritorijā.
- [53] Atzīmējot novada lomu reģionālā mērogā, pašvaldība ir atvērta sadarbībai un uzņēmējdarbības attīstības atbalstam. Novada ekonomiskā specializācija (t.sk. ar to saistītās iestādes, uzņēmumi un to sniegtie pakalpojumi, saražotie produkti) kalpo par pamatu gan visa Siguldas novada zīmola attīstībai un popularizēšanai, gan katras atsevišķās teritorijas vietas identitātes saglabāšanai.
- [54] Vienlaicīgi, izvērtējot novada vēsturisko attīstību, pieejamos resursus un attīstības tendences, kā **galvenie ekonomiskās attīstības virzieni** Siguldas novadā noteikti:
- izglītības, kultūras un sporta pakalpojumi;
 - lauksaimnieciskās produkcijas ražošana un pārstrāde;
 - mežsaimniecība un kokapstrāde;
 - būvmateriālu ieguve, ražošana un pārstrāde;
 - tūrisma, rekreācijas, viesmīlības un tirdzniecības pakalpojumi;
 - transporta un loģistikas pakalpojumi.

- [55] Lauku ekonomikas dažādošanas veicināšana ir viens no būtiskākajiem jautājumiem Siguldas novada lauku teritorijas attīstībā – uzņēmējdarbības vides attīstība lauku teritorijās, amatniecības tradīciju stiprināšana un attīstība, lauku tūrisma, bioloģiskās lauksaimniecības un zivsaimniecības nozares attīstība.
- [56] Tautsaimniecības digitālā transformācija, digitāli prasmīgi un zinoši darbinieki pašvaldībā, iedzīvotāju digitālās prasmes un izglītība ir viens no stūrakmeņiem kvalitatīvai pakalpojumu sniegšanai digitālā vidē un digitālo risinājumu

izmantošanas veicināšanai. Pašvaldība funkcionē ciešā sadarbībā komerciālo sektoru, nevalstiskajām organizācijām un iedzīvotājiem. Novada teritorijā tiek atbalstītas inovācijas, IKT industrija un IKT zinātne.

[57] Perspektīvā novadā ir **tūrisma attīstībai labvēlīgas teritorijas** un iespējas attīstīt tūrismu:

- Dabas tūrisms: Gaujas Nacionālā parka teritorijā un citur, izmantojot dabas un kultūrvēsturisko objektu apskates iespējas;
- Veselības tūrisms: Siguldas slimnīca, bijušā Krimuldas sanatorija u.c.
- Izziņas tūrisms: Latvijas Finiera kokaudzētava, Lēdurgas Dendroparks;
- Aktīvais tūrisms: ūdenstūrisms (Gauja, Brasla, Suda un Lojas upīte), kājnieku tūrisms un pārgājieni, izjādes ar zirgiem, peldēšana (baseins), perspektīvā – ekotūrisms un velotūrisms;
- Autotūrisms;
- Sporta pasākumi un aktivitātes: kalnu un distanču slēpošana, bobsleja un kamaniņu sports, orientēšanās, golfs, riteņbraukšana, peldēšana u.c.
- Specializētais, kultūras un atpūtas tūrisms: atpūta uz ūdens, makšķerēšana medību tūrisms, kulinārais tūrisms, kultūras pasākumu apmeklēšana (Siguldā, Turaidā, Mālpilī u.c.);
- Lauku tūrisms (lauku mājas, viesu mājas, pirtis, kempingi un telšu vietas) un kulinārais mantojums lauku tūrismā.

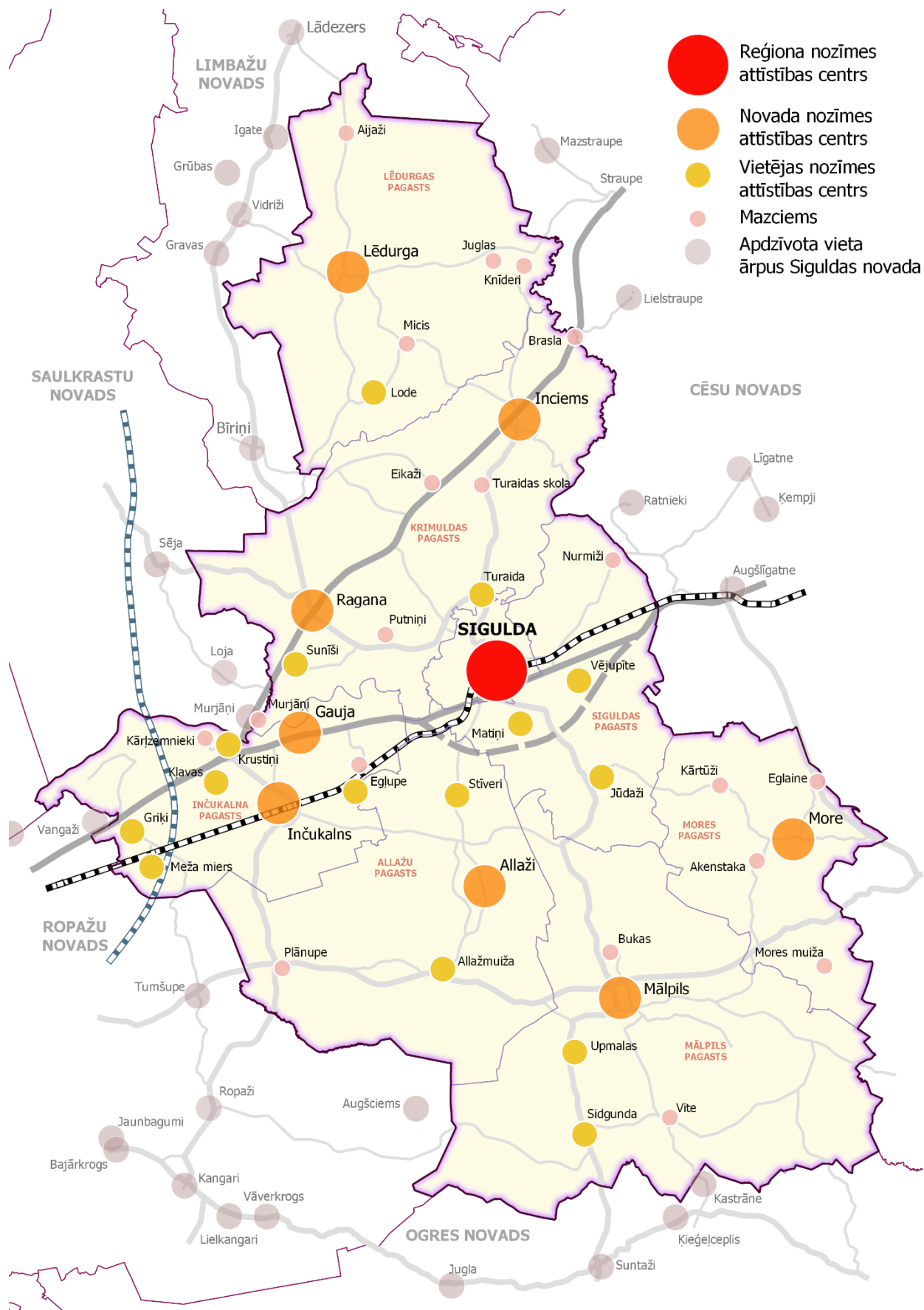
[58] **Kultūrvēsturisko objektu galvenie apskates maršruti:**

- Sigulda–Turaida–Krimulda;
- Turaida–Inciems–Lēdurga;
- Sigulda–Allaži–Mālpils–More;
- Sigulda–Inčukalns–Ragana–Turaida;
- Novada vēsturiskie ceļi, muižas, pilis u.c. objekti.

3. Telpiskās attīstības perspektīva

3.1. Apdzīvojuma struktūra

- [59] Siguldas novada senākās apdzīvotās vietas ir zināmas jau kopš 11. gadsimta. Apdzīvojuma struktūras attīstības mērķis ir saglabāt esošo apdzīvojuma struktūru, respektējot vietu seno vēsturi un vietas piederības sajūtu.
- [60] Novada administratīvais centrs atrodas Siguldas pilsētā, kas ir reģionālas nozīmes centrs.
- [61] Līdz ar stratēģiju, Siguldas novadā tiek noteikti astoņi novada nozīmes attīstības centri – Allaži, Gauja, Inciems, Inčukalns, Lēdurga, Mālpils, More, Ragana. Lai stiprinātu novada nozīmes attīstības centru lomu un uzlabotu pašvaldības pakalpojumu pieejamību, tajos saglabājami, vai perspektīvā izveidojami pašvaldības klientu apkalpošanas centri. Krimuldas, Inčukalna un Mālpils novados darbojas Novadu nozīmes Valsts un pašvaldības vienotie klientu apkalpošanas centri (turpmāk – VPVKAC) (Raganā, Inčukalnā un Mālpilī). Plānoti VPVKAC ir Morē, Allažos un Lēdurgā, bet jauni KAC plānoti Sidgundā, Gaujā un Inciemā. VPVKAC ir pakalpojumu pieteikšanas vieta pašvaldībā, kur iedzīvotāji vienkopus var pieteikt atsevišķus pieprasītākos valsts pakalpojumus un pašvaldības pakalpojumus.
- [62] Ņemot vērā novada mērogu, esošo apdzīvojuma struktūru, kā arī efektīvu resursu pārvaldes principu, stratēģijā tiek noteikti arī vietējās nozīmes attīstības centri – ciemi. Apdzīvotas vietas ar ciema statusu tiek noteiktas visiem novada nozīmes attīstības centriem, kā arī Allažmuižai, Eglupei, Griķiem, Jūdažiem, Kļavām, Krustiņiem, Lodei, Matiņiem, Meža mieram, Sidgundai, Stīveriem, Sunīšiem, Turaidai, Upmalai un Vējupītei. Pārējām vēsturiski apdzīvotajām vietām, kurām raksturīgs lauku telpas apdzīvojums, mazciemiem – Aijažiem, Eglainei, Eikažiem, Murjāņiem, Turaidas skolai u.c. saglabājami un izceļami to vēsturiskie nosaukumi, tādējādi nezaudējot šo vietu vēsturisko attīstību un vietas identitāti.
- [63] Eglupes, Kļavu un Vējupītes ciemu pilnvērtīga attīstība un pāreja no vasarnīcu apbūves uz savrupmāju dzīvojamo apbūvi iespējama tikai pēc ciemu teritoriju nodrošināšanas ar nepieciešamajiem pakalpojumiem minimālā apjomā, t.sk. ar centralizēto ūdensapgādi un kanalizāciju.

3.2. Publisko pakalpojumu klāsts

- [64] Noteiktie astoņi novada nozīmes attīstības centri ir koncentrētas publisko pakalpojumu saņemšanas vietas. Pašreizējā situācijā un arī perspektīvā attīstības centru un pakalpojumu struktūra novadā veidojama pēc policentriskā attīstības modeļa, t.i., pēc iespējas ilgākā laikā saglabājot esošo un uzlabojot pakalpojumu pieejamību ne tikai Siguldas pilsētā, bet arī novada nozīmes attīstības centros, tādējādi nodrošinot teritoriāli vienmērīgu pakalpojumu pieejamību visā novada teritorijā un visiem novada iedzīvotājiem.
- [65] Katram attīstības centram tiek noteikts pieejamo un plānojamo pakalpojumu apjoms jeb pakalpojumu grozs, ko nosaka tā esošais ekonomiskais attīstības līmenis, infrastruktūra, cilvēkresursi, to izvietojums un sasniedzamība.
- [66] Lai nodrošinātu publisko pakalpojumu pieejamību iedzīvotājiem pārējā novada teritorijā, pašvaldība uztur pašvaldības ceļus, veic atsevišķu iedzīvotāju grupu pārvadājumus, sekmē elektronisko sakaru pieejamību un digitalizāciju, un organizē publiskos pakalpojumus, saskaņā ar pašvaldības noteiktajām funkcijām.
- [67] Lai nodrošinātu cilvēkresursu attīstību novadā nepieciešams konkurētspējīgs izglītības piedāvājums, jānodrošina izglītības programmu daudzveidību, t.sk. profesionālas ievirzes programmu izveidi un attīstību. Līdz ar to nodrošinot ne tikai Siguldas novada bērniem un jauniešiem iespēju iegūt kvalitatīvu izglītību, bet arī piesaistot bērnus un jauniešus no kaimiņu novadiem.
- [68] Siguldas Tehnoloģiju izglītības centrs nodrošina pakalpojumus tehnoloģiju un informācijas un komunikāciju izglītībā, sekmē izglītības kvalitāti un digitalizāciju vietējā, reģionālā, nacionālā un starptautiskā līmenī, sniedz atbalstu iedzīvotājiem, uzņēmējiem, izglītības iestādēm un citām publiskām un privātām personām iesaistīties informācijas sabiedrībā, veicina ilgtspējīgu informācijas un komunikācijas tehnoloģiju infrastruktūras un pakalpojumu lietošanas attīstību.
- [69] Siguldas novads ir nozīmīgs sporta centrs reģionālajā līmenī, un kā ziemas sporta centrs nacionālā un starptautiskā līmenī, ko nodrošina izdevīgs ģeogrāfiskais novietojums, sporta infrastruktūra, iedzīvotāju un organizāciju aktivitāte, kā arī mērķtiecīgs pašvaldības darbs. Tradicionāli Siguldā tiek organizēti dažādi starptautiska, nacionāla un vietēja mēroga sporta pasākumi. Tautas sporta pasākumos var piedalīties ikviens, startējot savam vecumam un meistarībai atbilstošā grupā.
- [70] Iedzīvotāju brīvā laika pavadīšanas iespēju daudzveidība, piemēram – jā saglabā un jāattīsta tautas sporta attīstība, kultūras pasākumu pieejamība, mākslinieciskās pašdarbības iespējas, aktīva kultūras līdzdalība u.tml., gan piesaistīs novadam jaunas ģimenes, gan veicinās jauniešu neaizplūšanu uz pilsētām un atgriešanos dzimtajās vietās pēc studiju pabeigšanas. Novada teritorijā jāturpina iekštelpu un ārtelpu kultūras un sporta infrastruktūras uzlabošana un papildināšana.
- [71] Novadā būtiska ir arī mūžizglītības programmu izveide, izmantojot esošo izglītības un kultūras iestāžu infrastruktūru, kā arī sociālo pakalpojumu nodrošināšana.

- [72] Lauku – pilsētu teritoriju mijiedarbības uzlabošanai, liela nozīme ir pakalpojumu pieejamības uzlabošanai iedzīvotājiem, tieši paplašinot mobilo pakalpojumu un e-pakalpojumu klāstu pašvaldībā un valsts iestādēs, kā arī uzņēmējdarbības jomās, t.sk. bezvadu interneta punktu ierīkošana.
- [73] Veselības aprūpi novadā veic ģimenes ārsti Siguldas pilsētā un novada nozīmes centros, kā arī Krustiņu ciemā. SIA "Siguldas slimnīca" nodrošina veselības aprūpi Siguldas novada iedzīvotājiem. Novadā arī turpmāk nepieciešams turpināt dažādas veselības veicināšanas un starpnozaru aktivitātes, ar mērķi nostiprināt un uzlabot iedzīvotāju veselību.
- [74] Sociālo pakalpojumu pieejamība jānodrošina visā novada teritorijā. Papildus jau esošajiem dienas centriem un sociālās palīdzības dienestiem, jāattīsta dienas centrs Sunišu ciemā, nodrošinot arī sociālo pakalpojumu pieejamību.
- [75] Bibliotēku pakalpojumu pamatā ir augstvērtīga informācijas, kultūras un zināšanu pieejamība visām sabiedrības grupām vai informācijpratības prasmju attīstīšana. Ņemot vērā katras bibliotēkas kapacitāti un iespējas, bibliotēka pilda arī vietējas nozīmes kultūras, izglītības un sociālās funkcijas. Bibliotēkas ir atbalsta punkts vietējās kopienas saliedēšanā un sniedz nozīmīgu ieguldījumu lokālās kultūrvides apzināšanā, izpētē un saglabāšanā un pilsoniskās līdzdalības sekmēšanā. Jāturpina bibliotēku iesaistīšana lasīšanas veicināšanā un pakalpojumu sniegšanā, paplašinot e-pakalpojumus un to pieejamību.
- [76] Siguldas novads, organizējot pasākumus kultūrvēsturiskos objektos, arī turpmāk domās ne tikai par to ekonomisko izdevīgumu, bet arī kā samazināt festivālu un citu kultūras notikumu negatīvo ietekmi uz dabu un kultūras mantojumu.

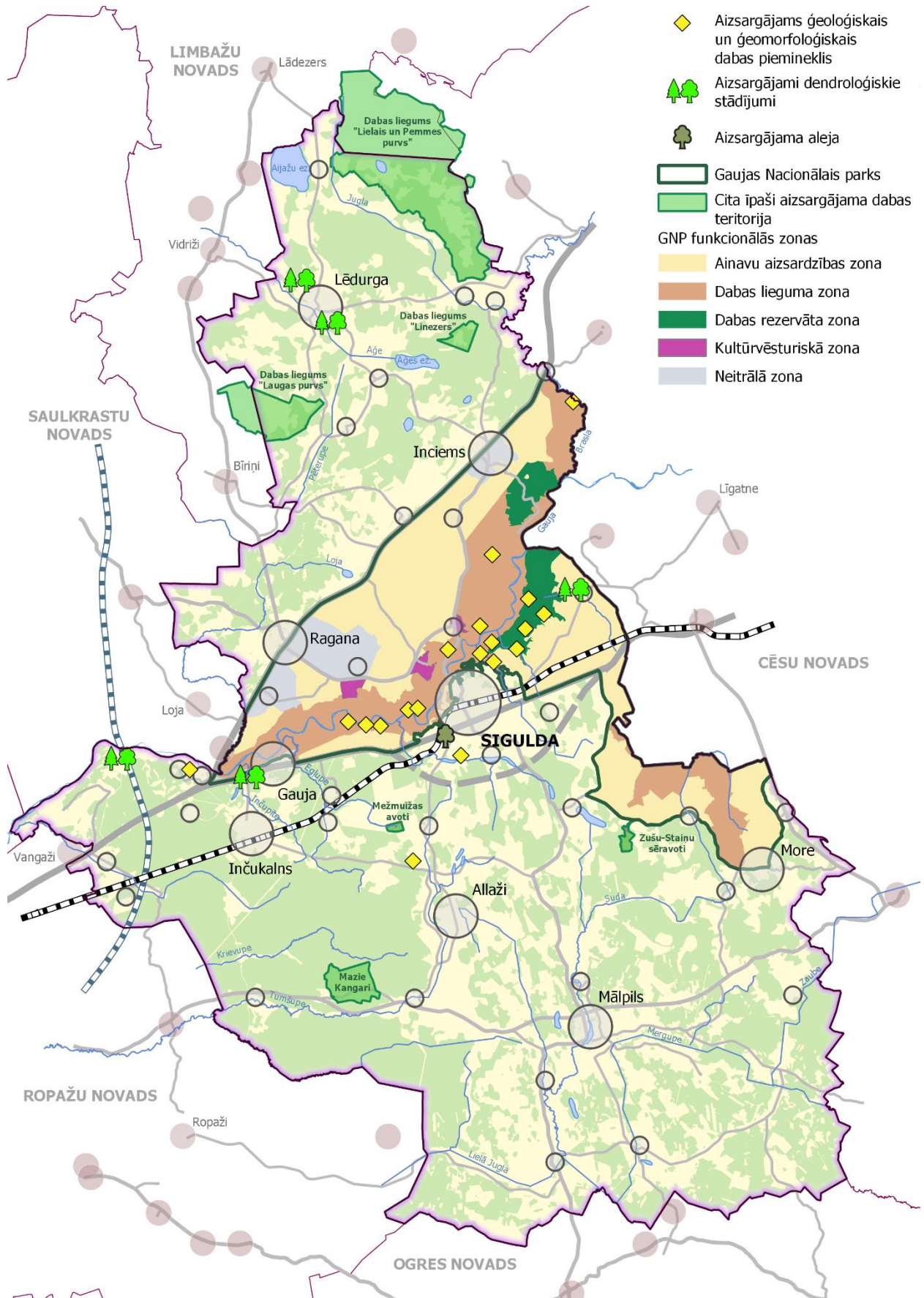
3.3. Galvenie transporta koridori un tehniskā infrastruktūra

- [77] Novadu šķērso valsts galvenais autoceļš A2 Rīga–Sigulda–Igaunijas robeža (Veclaicene) un valsts galvenais autoceļš A3 Inčukalns–Valmiera–Igaunijas robeža (Valka), valsts reģionālie autoceļi P3, P6, P7, P8, P9, P10, P32, kā arī valsts vietējie un pašvaldības autoceļi. Ilgtermiņā, palielinoties autosatiksmes plūsmai uz valsts galvenā autoceļa A2 Siguldas pilsētas teritorijā, nepieciešams izbūvēt plānoto Siguldas pilsētas apvedceļu, tādējādi novirzot visas tranzīta plūsmas ārpus pilsētas teritorijas.
- [78] Novada teritoriju šķērso dzelzceļa līnija "Rīga–Lugaži–valsts robeža". Novada teritorijā atrodas trīs dzelzceļa stacijas – Sigulda, Inčukalns un Vangaži, un viens dzelzceļa pieturas punkts – Egļupe. Esošā dzelzceļa infrastruktūra nodrošina ērtus sabiedriskā transporta savienojumus gan novada teritorijā, gan ar valsts galvaspilsētu – Rīgu.
- [79] Novada teritoriju šķērso Nacionālo interešu objekts – plānotā Eiropas standarta platuma publiskās lietošanas dzelzceļa infrastruktūra Rail Baltica. Inčukalna pagasta teritorijā, uz dzelzceļa līnijas Rail Baltica plānots izbūvēt Vangažu reģionālo dzelzceļa staciju, pārvadu pār esošo dzelzceļa līniju "Rīga–Lugaži–valsts robeža" un pieslēgumu esošajam naftas terminālim. Pēc plānotās Rail Baltica dzelzceļa infrastruktūras izbūves, būtiski uzlabosies gan Rīgas, t.sk. lidostas "Rīga" sasniedzamība, gan citu Latvijas novadu sasniedzamība, kā arī citu Eiropas valstu galvaspilsētu sasniedzamība.
- [80] Novada teritorijas mobilitātes centrs atrodas Siguldas pilsētā. Pēc plānotās Rail Baltica dzelzceļa infrastruktūras, t.sk. Vangažu reģionālās dzelzceļa stacijas izbūves, to apvienojot vienotā struktūrā ar esošo Vangažu dzelzceļa staciju, novada teritorijā tiks nodrošināta iespēja izveidot otru mobilitātes centru. Abu mobilitātes centru funkcijas būs savstarpēji saistītas, nodrošinot ātru un ērtu abu centru sasniedzamību.
- [81] Esošais ceļu tīkls pilnīgi nodrošina nepieciešamās saites starp ciemiem un novada administratīvo centru Siguldu, kā arī ar citu novadu centriem, kā Valmieru, Limbažiem, Saulkrastiem, Cēsīm un Ogri, kā arī ar valsts galvaspilsētu – Rīgu. Jaunu pašvaldības ceļu ierīkošana novada teritorijā nav nepieciešama, taču tāpat kā visā valstī kopumā, arī Siguldas novadā nepieciešama esošo autoceļu pārbūve vai atjaunošana.
- [82] Stiprinot novada administratīvā un mobilitātes centra – Siguldas, kā arī novada nozīmes attīstības centru sasniedzamību, prioritāri nepieciešams sakārtot reģionālas nozīmes autoceļus un pašvaldības autoceļus, piemēram, pašvaldības autoceļu V81, u.c. Lai nodrošinātu plānotā mobilitātes centra – Vangažu dzelzceļa stacijas un Rail Baltica reģionālās dzelzceļa stacijas "Vangaži" sasniedzamību, primāri jāuzlabo sabiedriskā transporta nodrošinājums no Siguldas, kā arī tā sasniedzamība gan no Mālpils ciema, gan Raganas ciema puses.

- [83] Veicot ceļu pārbūvi nepieciešama veloinfrastruktūras izbūve, bet apdzīvotajās vietās arī gājēju ietvju un ielu apgaismojuma izbūve. Pārbūvējot ceļus, saglabājamas ainaviski vērtīgās koku alejas, kā vienu no raksturīgajām Siguldas novada ainavas iezīmēm.
- [84] Lai uzlabotu novada attīstības centru un lauku teritoriju mijiedarbību nepieciešams veicināt sadarbību un partnerību starp attīstības centru un lauku teritoriju uzņēmējiem, uzlabot un attīstīt sabiedriskā transporta saites starp novada nozīmes attīstības centriem, Rīgas un Cēsu, kā arī Limbažu un Valmieras pilsētām.
- [85] Lai sekmētu novada ekonomisko attīstību nepieciešams attīstīt satiksmes un inženiertehnisko infrastruktūru primāri novada attīstības centru teritorijās, kā arī esošajās un plānotajās ražošanas objektu, transporta un loģistikas pakalpojumu attīstības atbalsta teritorijās.
- [86] Pašvaldības teritoriju šķērso augstsprieguma elektrolīnijas un maģistrālais gāzes vads. Krimuldas pagastā, uz dienvidrietumiem no Raganas atrodas Inčukalna pazemes gāzes krātuve, kas ir vienīgā funkcionējošā pazemes gāzes krātuve Baltijas valstīs. Tās virszemes būves atrodas Siguldas novadā, bet pazemē iesūknētā gāze atrodas gan Siguldas novada, gan citu novadu teritorijās.
- [87] Siguldas pilsētas blīvi apdzīvotās teritorijas daļā ir izbūvēta gan centralizētā ūdensapgādes, gan kanalizācijas sistēma. Attīstoties jaunām apbūves teritorijām Siguldas pilsētā, jānodrošina esošās centralizētās sistēmas paplašināšana. Jāpaplašina lietus ūdeņu tīkls pēc iespējas jānodala no saimniecisko un rūpniecisko notekūdeņu tīkla.
- [88] Esošo ciemu blīvi apdzīvotās teritorijas iedzīvotāju apgādi ar dzeramo ūdeni nodrošina centralizētās ūdens apgādes sistēmas, bet tikai daļā no esošajiem ciemiem ir izbūvēta arī centralizēta kanalizācijas sistēma. Centralizētas kanalizācijas sistēmas un ūdensapgādes sistēmas modernizācija, izveide un attīstība visos ciemos ir viens no svarīgākajiem mērķiem novada infrastruktūras attīstībā, īpaši attiecībā uz vides kvalitātes uzlabošanu ūdensteču piesārņojuma kontekstā, kā arī iedzīvotāju veselības un drošības kontekstā. Jāpaplašina un jāizbūvē arī lietus ūdeņu tīkls.
- [89] Atjaunojamo energoresursu izmantošana un alternatīvās enerģijas izmantošana novadā nodrošinās līdzsvarotu attīstību ilgākā laika posmā. Arī notekūdeņu dūņu pielietojums paplašināms, t.sk. tās izmantojot kā atjaunojamo energoresursu.
- [90] Sabiedriskā drošība un kārtība gan Sigulda pilsētā un citās apdzīvotās vietās, gan uz ceļiem un lauku teritorijās un pilnveidojama un uzlabojama. Siguldas novadā izveidojams vienots tehnisko līdzekļu (video novērošanas kameru) tīkls, kā daļa no vienota vislatvijas video tīkla, lai uzlabotu ne tikai noziedzīgu nodarījumu izmeklēšanu, bet arī ikdienā ar tehniskiem līdzekļiem veiktu likumpārkāpumu prevenciju.

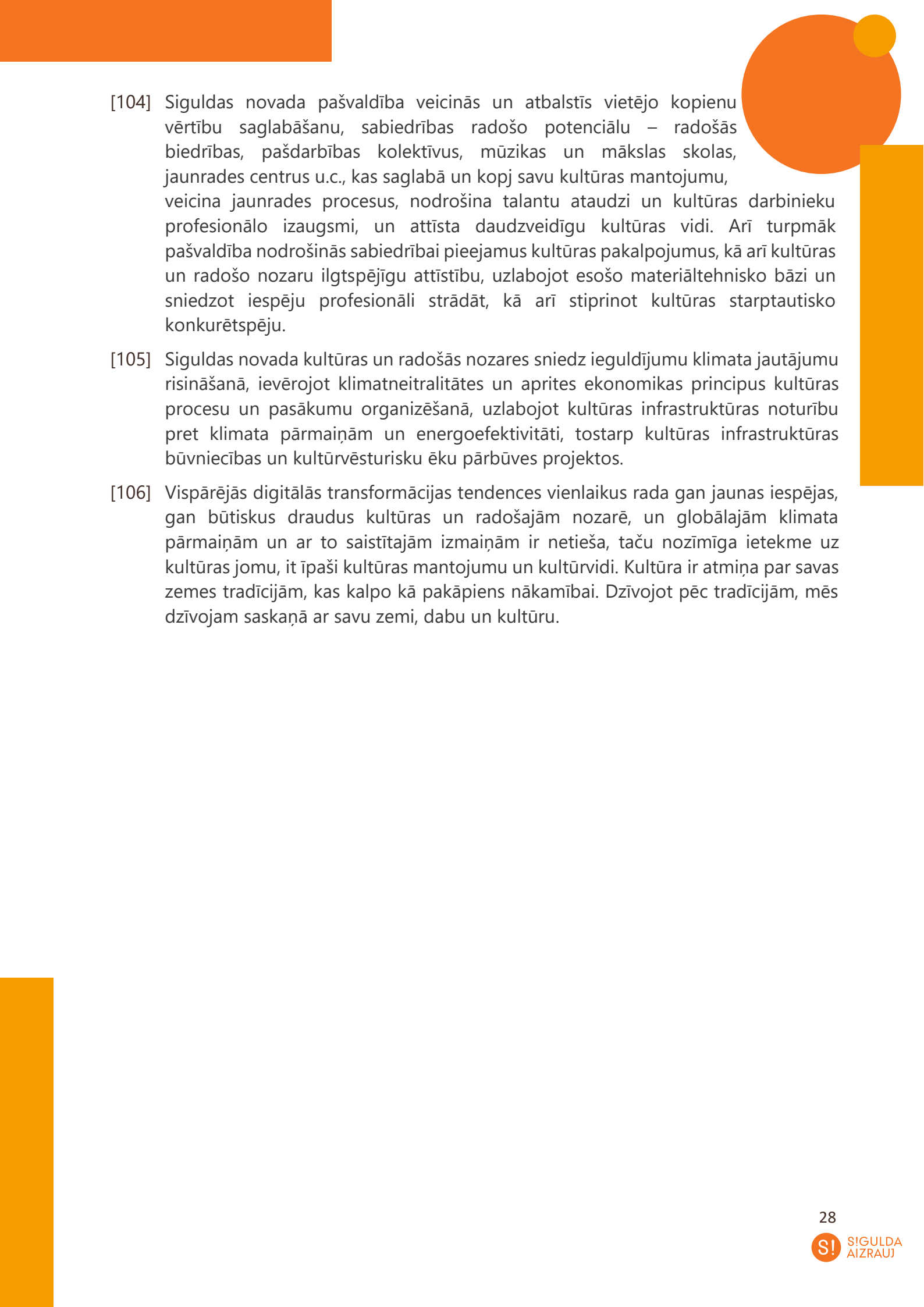
3.4. Dabas teritoriju telpiskā struktūra

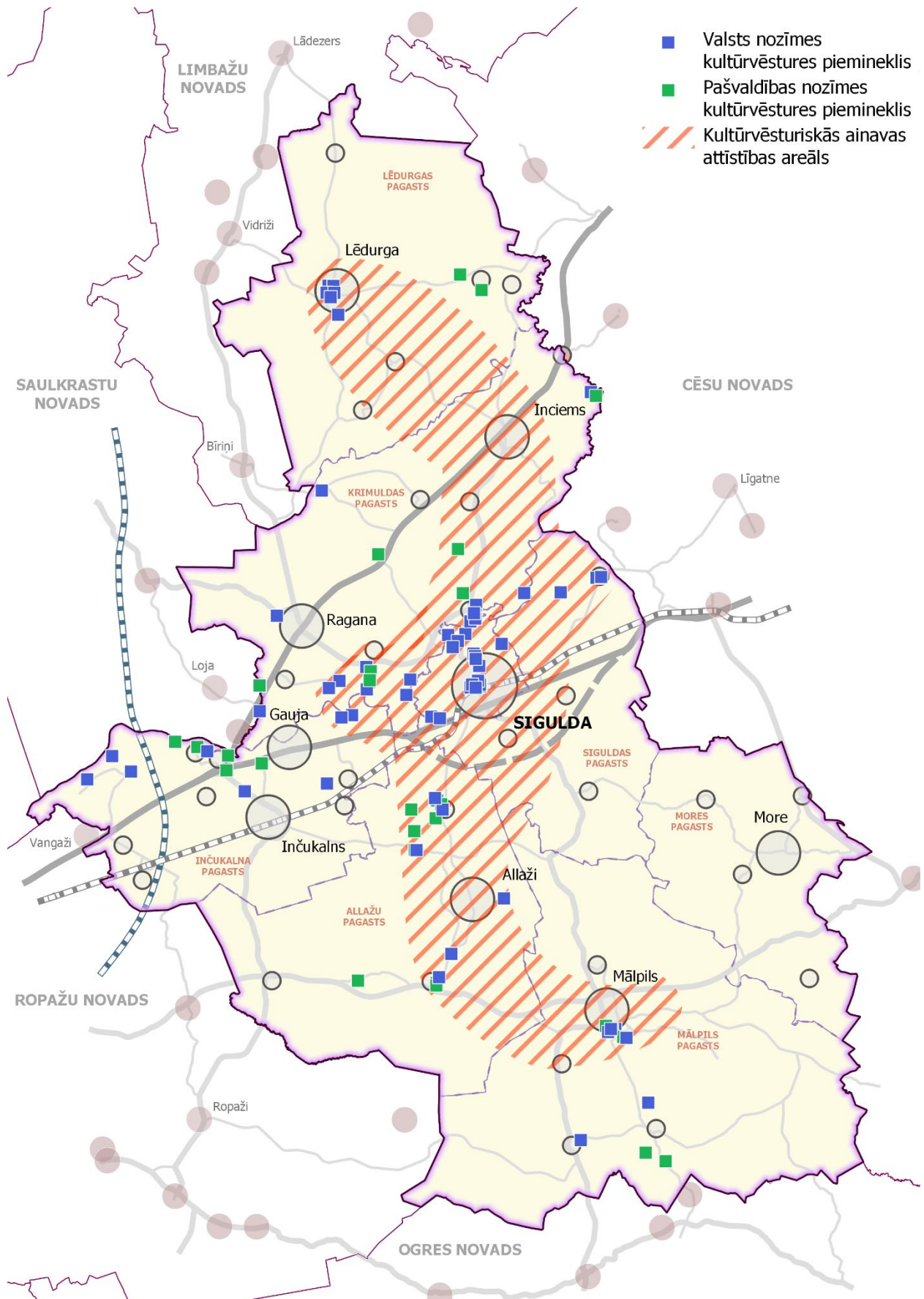
- [91] Viena no nozīmīgākajām Siguldas novada telpiskajām struktūrām ir dabas teritorijas – Gaujas upes senleja un Gaujas Nacionālais parks, citas īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (Lēdurgas Dendroparks, dabas liegumi – “Lielais un Pemmes purvs”, “Laugas purvs”, “Linezers”, “Mazie Kangari”, “Mežmuižas avoti”, “Zušu – Staiņu sēravoti”, u.c.), aizsargājami koki un alejas, lauki un meži, mežparki un parki, dārzi un skvēri, ūdensmalas un atklātie ūdeņi. Teritoriju raksturo liela bioloģiskā daudzveidība, iežu atsegumi, reljefa formu dažādība, avoti, gleznainas ainavas, dabas un kultūras pieminekļi.
- [92] Lauku teritorija (novada teritorija ārpus esošo ciemu robežām) ir Siguldas novada darba, atpūtas un dzīves vide. Nozīmīgākie lauku teritoriju resursi ir meži, derīgie izrakteņi, lauksaimniecībā izmantojamās zemes un ūdeņi.
- [93] Mežiem un purviem Siguldas novadā ir gan bioloģiska, gan saimnieciska, gan ainavas vērtība. Tiem ir liela nozīme novada iedzīvotāju un viesu rekreācijas nodrošināšanā, vides piesārņojuma samazināšanā, mikroklimata uzlabošanā, bioloģiskās daudzveidības nodrošināšanā un tradicionālās ainavas saglabāšanā. Dabas teritoriju vienoto struktūru veido gan meži un purvi, kas noteikti kā īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (teritoriāli lielākās – Gaujas Nacionālais parks un Lielais un Pemmes purvs), gan pārējie esošie meži, purvi, ezeri un upes, kuri kopā veido tradicionālo novada ainavu (piemēram, esošās mežu un purvu teritorijas Inčukalna un Allažu apkārtnē, vai Krimuldas novadā Kauliņezers un tam piegulošās purva un mežu teritorijas u.c.).
- [94] Vienoto ūdens telpisko struktūru veido upes, strauti un ezeri. Var uzskatīt, ka upes un ezeri ir Siguldas novada dabas teritoriju telpiskās struktūras vienojošais elements – zilie koridori un takas, kā arī novada ainavas veidola noteicošais elements. Novada upes ir daļa no trīs dažādiem upju baseiniem – Gaujas baseins (Gauja ar pietekām), Daugavas baseins (Lielā Jugla ar pietekām) un Piejūras mazo upju baseins (Aģe, u.c.).
- [95] Novada mazās, t.sk. meliorētās upītes un strauti ir būtiski zaļo koridoru pamatelementi. Mazās upes un strauti kalpo gan kā bioloģiskās daudzveidības izplatības koridori, gan kā palu un stipru lietusgāžu radīto plūdu akumulācijas baseini, kā arī uzlabo mikroklimatu tās apkārtnē.
- [96] Zaļos koridorus ciemos veido mazstāvu dzīvojamā apbūve (dārziņi u.tml.), atsevišķi parki un skvēri, daudzstāvu dzīvojamās apbūves pagalmi un ūdensmalas. Nozīmīgi un saglabājami zaļo koridoru elementi ir arī alejas un koku rindas. Ciemu telpiskajā struktūrā bez pamata funkcijas (dzīvojamās, rekreācijas) zaļie koridori pilda arī pārvietošanās funkciju – tie nodrošina iedzīvotājiem iespēju pārvietoties no viena zaļās struktūras centra uz otru pa kvalitatīvu un vizuāli pievilcīgu publisko ārtelpu, kuru vēl pievilcīgāku padara novadam raksturīgais un ainaviski izteismīgais reljefs.
- [97] Zaļās takas un ūdensmalas nodrošina piekļuves iespējas novada ūdeņiem un iespēju pārvietoties gar tiem.

3.5. Materiālais un nemateriālais kultūras mantojums

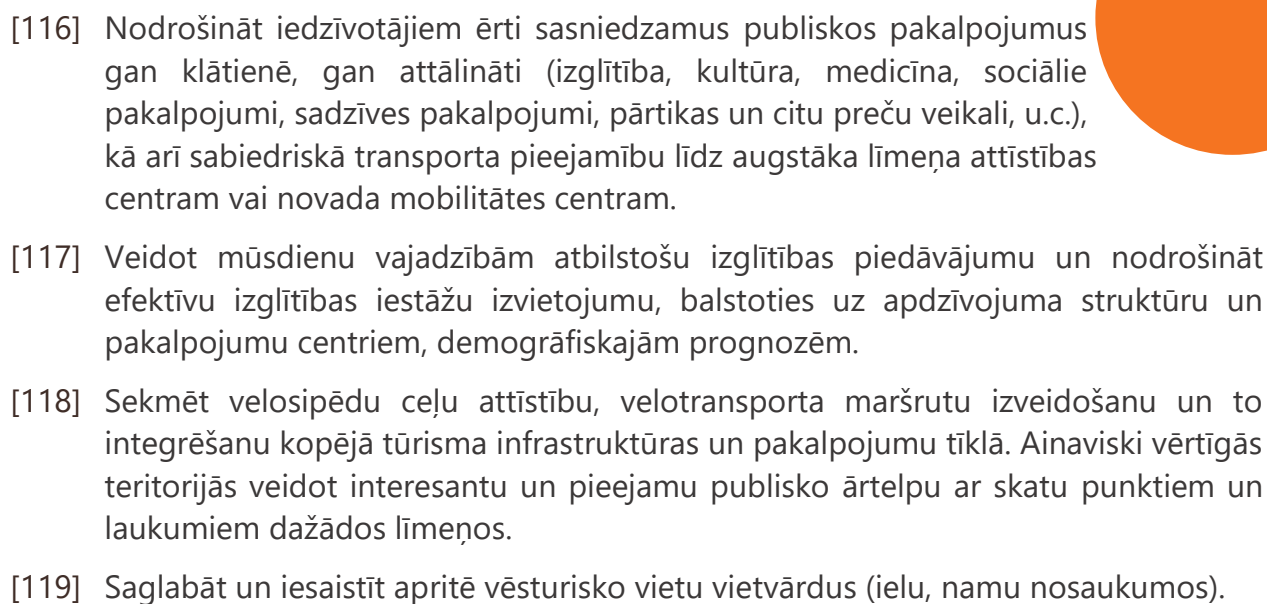
- [98] Novada bagātais un daudzveidīgais kultūrvēstures mantojums ir pazīstams arī ārpus Latvijas robežām. Unikālais kultūrvēstures resursu potenciāls ir viena no galvenajām priekšrocībām tūrisma attīstībai. Novada teritorijā atrodas daļa no Gaujas nacionālā parka teritorijas un tādi nozīmīgi novada attīstības resursi, kā vizuāli nozīmīgās ainavas gar vēsturiskajiem ceļiem un senās kultūrvēsturiskās ainavas.
- [99] Lībiešu kultūras mantojums ir daļa no Siguldas novada kultūras mantojuma senākajām vērtībām. Siguldas novadā esošais Turaidas muzejrezervāts atrodas senā Turaidas lībiešu pilsnovada centrālajā daļā. Novadā visvairāk atrodas valsts aizsardzībā esoši arheoloģijas un vēstures pieminekļi, kopā 51. Valsts nozīmes arhitektūras pieminekļi novadā ir 28, mākslas pieminekļi 12, bet valsts nozīmes pilsēt būvniecības pieminekļi – 1. Siguldas novada pašvaldība arī turpmāk veicinās un atbalstīs ne tikai valsts aizsardzībā esošu, bet arī novada nozīmes teritorijas kultūrvēsturiskās izpēti turpināšanu, kā arī apzināto vērtību aizsardzību un saglabāšanu nākamajām paaudzēm.
- [100] Kultūrvēsturisko vietu saglabāšana un aizsardzība ir viens no tūrisma attīstības priekšnoteikumiem – Siguldas, Turaidas un Krimuldas vēsturisko centru komplekss un viduslaiku pils, Mednieku pils Inčukalnā, muižu laiki Siguldas novadā – Allažmuiža, Inciema muiža, Lēdurgas vēsturiskā centra apbūve, Mores muiža, Mālpils muiža, Turaidas muiža, baznīcas – Krimuldas luterāņu baznīca, Stīveru baznīca, Siguldas luterāņu baznīca, Allažu luterāņu baznīca, kā arī atsevišķas dzīvojamās un publiskās ēkas, senkapi, pilskalni, kulta vietas u.c.
- [101] Nemateriālais kultūras mantojums – teikas un leģendas, kultūras tradīcijas, Imants Ziedonis un Murjāņi, Anšlavs Eglītis, viņa dzimta un Inciems, Garlībs Merķelis un Lēdurgas pagasts, Kubeseles dabas un vēstures taka, Skulmes dzimtu mājas un Mālpils pagasts, Siguldas spieķis, Jānis Sudrabkalns un Leons Briedis, kā arī daudzi citi.
- [102] Siguldas novadā par uzkrāto nemateriālās kultūras mantojumu un tautas tradicionālajā dzīvesziņā balstīto vērtību sistēmu vēsta Turaidā izveidotais Tautasdziesmu parks – Dainu kalns un Dziesmu dārzs, kurā izvietotas 26 tēlnieka Induļa Rankas veidotās skulptūras. Tā ir vieta, kur ikviens aicināts izziņāt latviešu tautas vitalitātes noslēpumu, iepazīt tautasdziesmu daudznozīmību un gudrību, sajūst dabas daili un smelties enerģiju.
- [103] UNESCO par nemateriālo kultūras mantojumu atzīst paražas, spēles un mutvārdu izpausmes formas, zināšanas un prasmes, kā arī ar tiem saistītus instrumentus, priekšmetus, artefaktus un kultūrtelpas, ko kopienas, grupas un, dažos gadījumos, arī indivīdi atzīst par sava kultūras mantojuma daļu. Latvijas Nacionālajā nemateriālā kultūras mantojuma sarakstā 2017. gadā iekļautas Siguldas spieķa darināšanas prasmes un 2021. gadā Gaujas plostnieku amata prasmes.

-
- [104] Siguldas novada pašvaldība veicinās un atbalstīs vietējo kopienu vērtību saglabāšanu, sabiedrības radošo potenciālu – radošās biedrības, pašdarbības kolektīvus, mūzikas un mākslas skolas, jaunrades centrus u.c., kas saglabā un kopj savu kultūras mantojumu, veicina jaunrades procesus, nodrošina talantu ataudzi un kultūras darbinieku profesionālo izaugsmi, un attīsta daudzveidīgu kultūras vidi. Arī turpmāk pašvaldība nodrošinās sabiedrībai pieejamus kultūras pakalpojumus, kā arī kultūras un radošo nozaru ilgtspējīgu attīstību, uzlabojot esošo materiāltehnisko bāzi un sniedzot iespēju profesionāli strādāt, kā arī stiprinot kultūras starptautisko konkurētspēju.
- [105] Siguldas novada kultūras un radošās nozares sniedz ieguldījumu klimata jautājumu risināšanā, ievērojot klimatneitralitātes un aprites ekonomikas principus kultūras procesu un pasākumu organizēšanā, uzlabojot kultūras infrastruktūras noturību pret klimata pārmaiņām un energoefektivitāti, tostarp kultūras infrastruktūras būvniecības un kultūrvēsturisku ēku pārbūves projektos.
- [106] Vispārējās digitālās transformācijas tendences vienlaikus rada gan jaunas iespējas, gan būtiskus draudus kultūras un radošajām nozarēm, un globālajām klimata pārmaiņām un ar to saistītajām izmaiņām ir netieša, taču nozīmīga ietekme uz kultūras jomu, it īpaši kultūras mantojumu un kultūrvidi. Kultūra ir atmiņa par savas zemes tradīcijām, kas kalpo kā pakāpiens nākamībai. Dzīvojot pēc tradīcijām, mēs dzīvojam saskaņā ar savu zemi, dabu un kultūru.

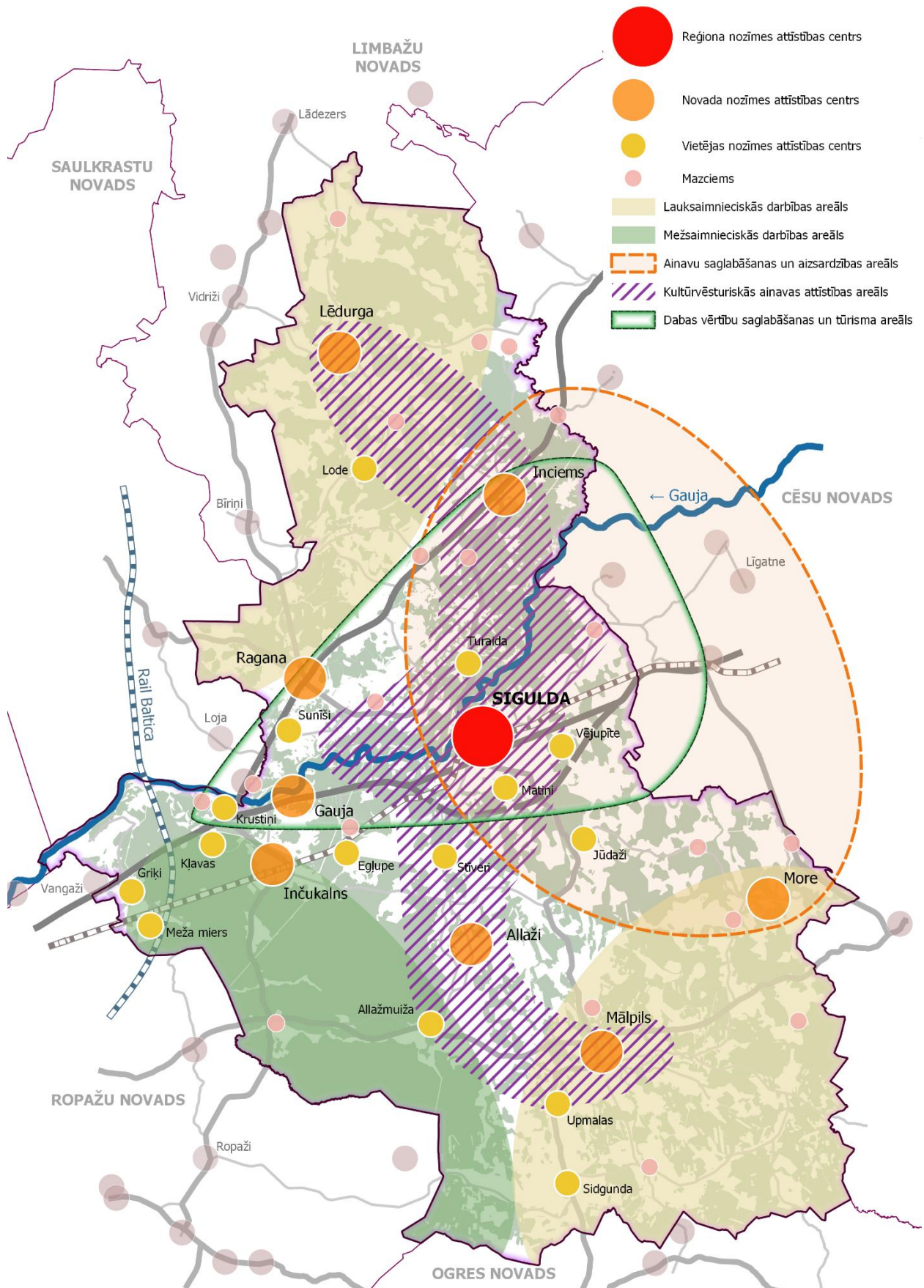
3.6. Prioritāri attīstāmās teritorijas un vēlamās ilgtermiņa izmaiņas

- [107] Prioritārās attīstības teritorijas lielākoties ir vietas, kurās jau pašlaik notiek vai tuvākajā laikā tiek plānota aktīva saimnieciskā darbība, t.sk. būvniecība. Ņemot vērā šo apsvērumu, ir izvērtēti aktuālie procesi teritoriju attīstībā: lielākās būvniecības ieceres, publiskās apspriešanas objekti, radošās iniciatīvas un uzsāktie būvdarbi.
- [108] Prioritārās attīstības teritoriju attīstība ir stratēģiski nozīmīga visa Siguldas novada mērogā – tā būtiski ietekmē novada izaugsmi kopumā:
- veicina iedzīvotāju piesaisti;
 - ģenerē ienākumus;
 - nostiprina novada funkcijas un konkurētspēju Latvijas un starptautiskā mērogā.
- [109] Kā nacionālas nozīmes transporta infrastruktūras objekti, kas ir prioritāri novada attīstībai, minama Rail Baltica plānotā dzelzceļa trase un reģionālās dzelzceļa stacijas "Vangaži" izbūve. Plānotā reģionālā dzelzceļa stacija "Vangaži" kopā ar esošo dzelzceļa staciju "Vangaži" jāveido kā jauns mobilitātes punkts, nodrošinot nepieciešamos transporta savienojumus gan ar reģionālas nozīmes attīstības centru un novada administratīvo centru – Siguldu, gan ar novada nozīmes attīstības centriem.
- [110] Siguldas pilsēta arī turpmāk prioritāri jāattīsta, kā reģionālas nozīmes attīstības centrs un novada administratīvais centrs, nodrošinot kompakta pilsētas attīstību.
- [111] Dabas daudzveidība un kultūrvēsturiskais mantojums ir viena no novada lielākajām vērtībām. Dabas teritorijas iesaistāmas novada tēla un zīmola veidošanā un popularizēšanā.
- [112] Stratēģija īpaši atbalsta uz zināšanām, pētniecību un videi draudzīgām tehnoloģijām balstītu inovatīvo ražošanu, rūpniecisko produktu ar augstu pievienoto vērtību ražošanu, pētniecības un attīstības centru izveidošanu.
- [113] Nepieciešams uzlabot apdzīvoto vietu vides kvalitāti un veidot harmonisku dzīves vidi ciemos, ar pieejamu publisko ārtelpu – parkiem, skvēriem, pilsētvides objektiem, rotaļu laukumiem, gājēju un veloinfrastruktūru, autotransporta ielām, mobilitātes punktiem.
- [114] Attīstoties pilsēttipa apbūvei ciemos, ir jāpaaugstina zaļo koridoru vides kvalitāte un drošums, kā arī jārada iespējas izmantot minētās teritorijas iedzīvotāju rekreācijai. Zaļo koridoru teritorijās jāparedz publiskās ārtelpas risinājumi, kā arī jāizvērtē nepieciešamība sakārtot vai labiekārtot esošās ūdensteces vai ūdenstilpes, un to krastmalas, pārkārtot vai izveidot meliorācijas sistēmas, atbilstoši kvalitatīvas vides principiem.
- [115] Ja nepieciešams, jaunas apbūves teritorijas, tās plānot paplašinot Siguldas pilsētu vai esošos ciemos. Lauku teritorijās jaunus ciemos plānot tikai vietās, kur jau vēsturiski ir izveidojusies koncentrēta apbūve.

-
- [116] Nodrošināt iedzīvotājiem ērti sasniedzamus publiskos pakalpojumus gan klātienē, gan attālināti (izglītība, kultūra, medicīna, sociālie pakalpojumi, sadzīves pakalpojumi, pārtikas un citu preču veikali, u.c.), kā arī sabiedriskā transporta pieejamību līdz augstāka līmeņa attīstības centram vai novada mobilitātes centram.
 - [117] Veidot mūsdienu vajadzībām atbilstošu izglītības piedāvājumu un nodrošināt efektīvu izglītības iestāžu izvietojumu, balstoties uz apdzīvojuma struktūru un pakalpojumu centriem, demogrāfiskajām prognozēm.
 - [118] Sekmēt velosipēdu ceļu attīstību, velotransporta maršrutu izveidošanu un to integrēšanu kopējā tūrisma infrastruktūras un pakalpojumu tīklā. Ainaviski vērtīgās teritorijās veidot interesantu un pieejamu publisko ārtelpu ar skatu punktiem un laukumiem dažādos līmeņos.
 - [119] Saglabāt un iesaistīt apritē vēsturisko vietu vietvārdus (ielu, namu nosaukumos).

3.7. Teritoriju attīstības vadlīnijas

- [120] Novadā veidojama policentriska apdzīvojuma struktūra, paaugstinot dzīves un mājokļu kvalitāti gan Siguldas pilsētā, gan esošajos ciemos, primāri dodot priekšroku jaunas dzīvojamās apbūves veidošanai ciemu administratīvo teritoriju ietvaros, vienlaicīgi atbalstot arī esošo viensētu saglabāšanu un jaunu attīstību.
- [121] Apgūstot jaunas, neapbūvētas teritorijas, priekšroka dodama degradēto un citu jau urbanizēto teritoriju revitalizācijai un attīstīšanai. Maksimāli saglabāt kultūrvēsturiski nozīmīgo teritoriju raksturu, kultūrvēsturiskās apbūves identitāti, gan saglabājot esošo viensētu un lauku tipa apbūvi, gan veidojot jaunu apbūvi.
- [122] Jaunu mājokļu, sociālo un citu pakalpojumu objektu, darba vietu attīstību primāri plānot reģionāla nozīmes centrā – Siguldas pilsētā, un novada nozīmes attīstības centros, kā arī esošo ciemu teritorijās. Pēc iespējas izmantot esošo infrastruktūru un nepilnvērtīgi izmantotas, degradētas vai pamestas apbūves teritorijas, ierobežojot līdz šim neapbūvēto, sevišķi “zaļo” teritoriju apgūšanu.
- [123] Pašvaldība nosaka augstākas prasības inženierkomunikāciju un citu pakalpojumu pieejamībai koncentrētās apbūves teritorijās. Jaunas apbūves teritorijas netiek plānotas un jauni zemes gabali apbūvei netiek izdalīti mežu un ūdeņu teritorijās, kur nav pieejama nepieciešamā inženierapgāde.
- [124] Kokpārstrāde, būvmateriālu ieguve, pārstrāde un ražošana, lauksaimnieciskās produkcijas ražošana un pārstrāde, kā arī transporta un loģistikas pakalpojumi primāri jāattīsta esošajās rūpnieciskās ražošanas teritorijās, nodrošinot dzīvojamo un rekreācijas teritoriju aizsardzību no iespējamā vides piesārņojuma.
- [125] Jaunveidojamajās blīvas dzīvojamajās apbūves teritorijās paredzēt publiskās teritorijas zaļo struktūru veidošanai (parki, skvēri, atpūtas vietu pie ūdeņiem u.c.), ilgtermiņa lietusūdeņu apsaimniekošanu.
- [126] Ūdensmalās paredzēt brīvu piekļuvi ūdenim, veidot dažāda tipa un līmeņa krastmalu labiekārtošanu. Veicināt ūdens teritoriju un krastmalu izmantošanas dažādošanu gan vasaras, gan ziemas sezonās.

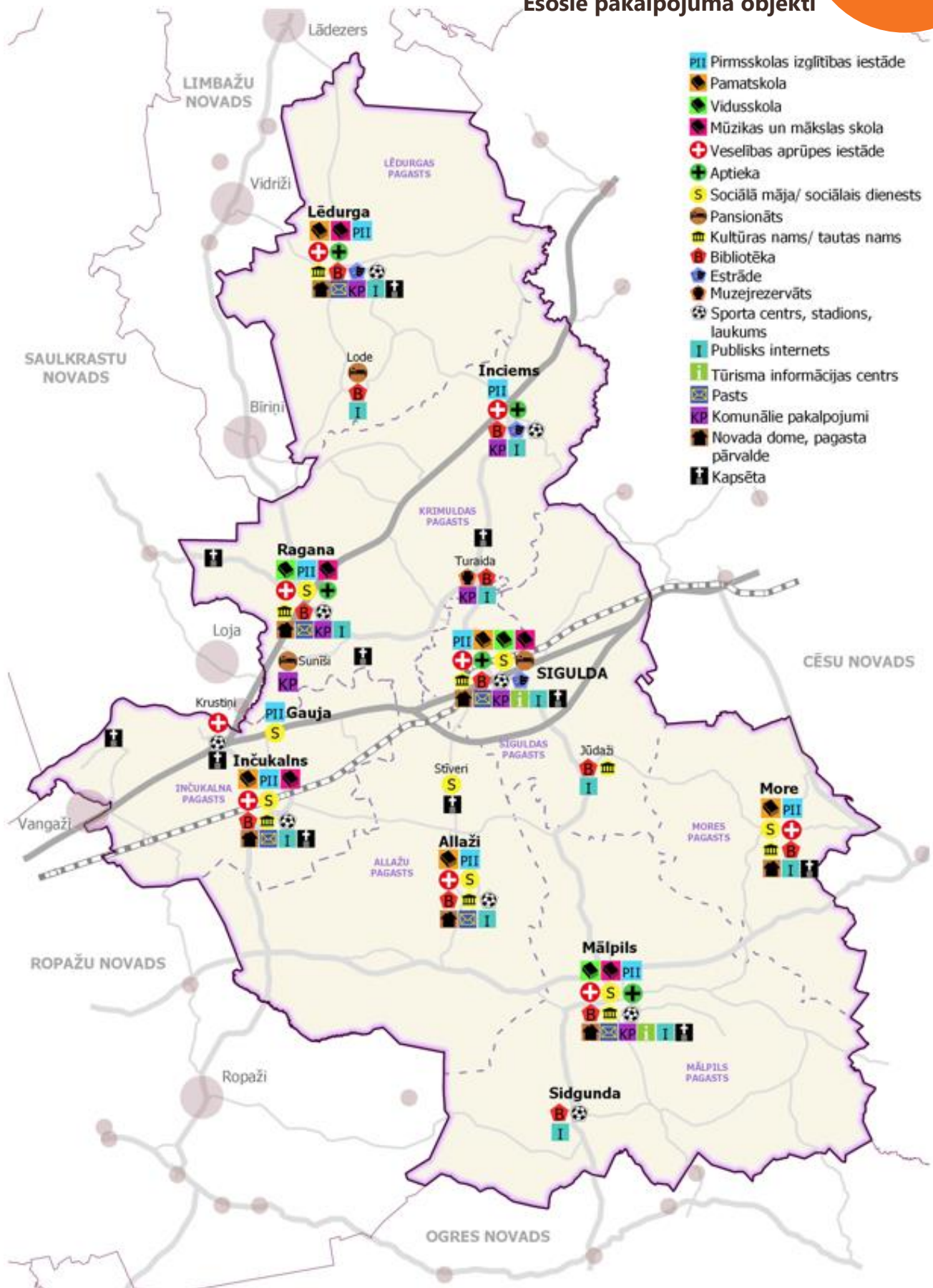

4. Stratēģijas īstenošana un uzraudzība

- [127] Lai sasniegtu Siguldas novada stratēģijā izvirzīto vīziju un mērķus, Pašvaldība veic mērķtiecīgas darbības. Stratēģijas īstenošanas primārais instruments būs Siguldas novada attīstības programma, kurā tiek noteikti veicamie darbi 3 un 7 gadu periodam, un Siguldas novada teritorijas plānojums (izstrādājams visai jaunajai novada teritorijai), kas, savukārt, nostiprina stratēģijas idejas teritorijas pārvaldības līmenī. Papildus tam, par stratēģijas ieviešanas instrumentiem uzskatāms ikviens pašvaldības ikdienas darbs un rīcība.
- [128] Visu šo trīs teritorijas attīstības plānošanas dokumentu – stratēģijas, attīstības programmas un teritorijas plānojuma uzraudzības kārtība, gan satura ziņā, gan laika griezumā, ir izstrādājama un organizējama kompleksi.
- [129] Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu īstenošanas uzraudzības pamatā būs 3 gadu pārskata ziņojums par Siguldas novada teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešanu. Ar tā palīdzību Siguldas novada iedzīvotāji tiks informēti par to, kā norit ceļš uz vīzijas un mērķu sasniegšanu.
- [130] Ziņojumā tiek ietverts:
- ilgtermiņa attīstības rādītāju aktualizācija un īss tendenču raksturojums;
 - vērtējums par stratēģiskās daļas īstenošanas gaitu;
 - vērtējums par telpiskās attīstības perspektīvas īstenošanas gaitu;
 - vērtējums par dokumenta atbilstību vispārējām attīstības plānošanas tendencēm un valsts pamatnostādņem attīstības plānošanā;
 - priekšlikumi dokumenta aktualizācijai un grozījumiem (nepieciešamības gadījumā).
- [131] Galvenie izvērtējuma jeb rezultatīvie rādītāji ir noteikti, lai raksturotu sociāli ekonomisko situāciju Siguldas novadā kopumā, kā arī sniegtu salīdzinājumu ar citām Latvijas pašvaldībām un kalpotu kā Siguldas novada ilgtermiņīgas attīstības stratēģijā noteikto divu stratēģisko mērķu ieviešanas "ātras pārbaudes lapu". Teritorijas attīstības plānošanas dokumentu ieviešanas virzību vērtē veidojot dialogu ar sabiedrību. Iedzīvotāju aptaujas rezultāti parādīs kvalitatīvo virzību mērķu sasniegšanā, savukārt statistika – virzību kvantitatīvos rādītājos.
- [132] Rezultatīvo rādītāju sarakstu un sasniedzamos rezultātus var pārskatīt, informāciju un veikto sarakstu un rezultātu izmaiņu pamatojumu iekļaujot attīstības programmas uzraudzības ziņojumos.

Pielikums – Attīstības centri un publiskie pakalpojumi

Esošie pakalpojuma objekti

REĢIONA NOZĪMES CENTRS – SIGULDAS PILSĒTA

Reģiona nozīmes centrs Siguldas pilsēta ir novada administratīvais centrs, ģeogrāfiski atrodas novada centrālajā daļā, starp autoceļu A2 un Gaujas upi, un ir nozīmīgs pakalpojumu centrs pārējo attīstības centru un lauku teritorijas iedzīvotājiem.

Siguldā atrodas pašvaldības administratīvais centrs, tajā tiek nodrošinātas galvenās dzīvojamās, komercpakalpojumu un sabiedriskās funkcijas. Sabiedriskais transports savieno reģiona nozīmes centru ar pārējām novada apdzīvotajām vietām, kā arī ar citām pašvaldībām.

Centrā ir vairākas izglītības iestādes un labi attīstīta sporta infrastruktūra, kas novadā ļauj īstenot arī starptautiskas sacensības. Kultūras centrā notiek svarīgākie novada kultūras pasākumi, darbojas bibliotēka, muzeji, tūrisma informācijas centrs. Ir izveidots interešu centrs, kurā var aktīvi darboties un attīstīt savas intereses ikviens, neatkarīgi no vecuma, dzimuma un veselības stāvokļa, kur ir izveidots interneta pieejas punkts. Ir slimnīca, pieejami primārās veselības aprūpes pakalpojumi (ģimenes ārsti, pediatri u.c.), aptiekas. Ir izveidots sociālās aprūpes centrs, pansionāts, tiek nodrošināti visi sociālā dienesta sniegtie pakalpojumi.

Centrā ir pieejami centralizētie komunālie pakalpojumi (ūdensapgāde, kanalizācija, apkure, gāzes apgāde), pieejami pasta pakalpojumi, darbojas kapsēta. Siguldas pilsētas iedzīvotāji var atpūsties publiskās ārtelpas zaļajās teritorijās – parkos un skvēros, kā arī pilsētas teritorijā esošās Gaujas upes ielejā un krastmalās.

Reģiona nozīmes attīstības centrā – Siguldas pilsētā arī perspektīvā jāattīsta atbilstošs pakalpojumu klāsts.

NOVADA NOZĪMES ATTĪSTĪBAS CENTRI

Siguldas novadā tiek noteikti astoņi novada nozīmes attīstības centri – Allaži, Gauja, Inciems, Inčukalns, Lēdurga, Mālpils, More, Ragana.

Allaži ir Allažu pagasta centrs, kurā ir izvietoti sekojoši publiskie pakalpojumi – pamatskola, kura īsteno pirmsskolas izglītības programmas un tālmācības pamatizglītības programmas, Sporta centrs ar brīvpieejas ar sporta laukumu, pieejama veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, Tautas nams, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, pasts un pagasta pārvalde. Pieejami komunālie pakalpojumi.

Inčukalna pagastā atrodas divi novada nozīmes attīstības centri – Gauja un Inčukalns. Inčukalns ir Inčukalna pagasta centrs, kurā jau vēsturiski ir attīstīti galvenie publiskie pakalpojumi, kā pirmsskolas izglītības iestāde ar struktūrvienību Gaujā, pamatskola un vidusskola ar sporta laukumiem, pieejama veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, tautas nams, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, pasts un pagasta pārvalde. Bet Gaujas ciemā ir izvietota Inčukalna pirmsskolas izglītības iestādes struktūrvienība un pieejami sociālie pakalpojumi. Ņemot vērā abu ciemu vēsturiski izveidojušās saites, kā arī salīdzinoši nelielo attālumu, nākotnē jānodrošina labāka Inčukalna ciema sasniedzamība Gaujas ciema iedzīvotājiem, kā arī jāpaplašina publiski pieejamo pakalpojumu klāsts Gaujas ciemā. Abos centros ir pieejami komunālie pakalpojumi.

Krimuldas pagastā arī atrodas divi novada nozīmes attīstības centri – Ragana un Inciems. Ragana ir Krimuldas pagasta centrs, kurā jau vēsturiski ir attīstīti galvenie publiskie pakalpojumi, kā pirmsskolas izglītības iestāde un vidusskola, Sporta centrs ar baseinu un brīvpieejas sporta laukumu, mūzikas un mākslas skola, pieejama veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, aptieka, tautas nams, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, pasts un pagasta pārvalde. Inciemā darbojas pirmsskolas izglītības iestāde, pieejama veselības aprūpe un aptieka, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, bet kultūras pakalpojumi pieejami estrādē. Abos centros ir pieejami komunālie pakalpojumi.

Lēdurga ir Lēdurgas pagasta centrs, kurā ir izvietoti šādi publiskie pakalpojumi – pamatskola, kura īsteno arī pirmsskolas izglītības programmas, Sporta centrs ar brīvpieejas sporta laukumu, mākslas skola, pieejama veselības aprūpe un aptieka, kultūras nams un estrāde, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, pasts un pagasta pārvalde. Pieejami komunālie pakalpojumi.

Mālpils ir Mālpils pagasta centrs, kurā ir izvietoti šādi publiskie pakalpojumi – pirmsskolas izglītības iestāde un vidusskola, Sporta centrs ar baseinu un brīvpieejas sporta laukumu, mūzikas un mākslas skola, pieejama veselības aprūpe, sociālie pakalpojumi un aptieka, kultūras nams un tūrisma informācijas centrs, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, pasts un pagasta pārvalde. Pieejami komunālie pakalpojumi.

More ir Mores pagasta centrs, kurā ir izvietoti šādi publiskie pakalpojumi – pamatskola, kurā īsteno arī pirmsskolas izglītības programmas, pieejama veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, kultūras nams, darbojas bibliotēka, pieejams publisks interneta punkts, pagasta pārvalde.

Novada teritorijā atrodas četrpadsmit kapsētas, no kurām viena atrodas Siguldas pilsētā, bet pārējās atrodas ciemu teritorijās (Inčukalnā, Krimuldā, Mālpilī, Morē un Stīveros) vai ārpus tām – lauku teritorijās. Inčukalna pagastā atrodas arī Vangažu pilsētas kapsēta, kuras turpmākā apsaimniekošana un izmantošana jārisina kopā ar jaunizveidoto Ropažu novadu, kurā ir iekļauta Vangažu pilsēta.

Arī nākotnē jāstiprina novada nozīmes centru funkcijas, turpinot attīstīt dažāda veida mājokļus, daudzveidīgus izglītības, kultūras, sadzīves u.c. pakalpojumus, kā arī komunālos pakalpojumus, modernu un videi draudzīgu tehnisko infrastruktūru.

VIETĒJAS NOZĪMES ATTĪSTĪBAS CENTRI – CIEMI

Lai nodrošinātu pamatpakalpojumu pieejamību pēc iespējas tuvāk iedzīvotāju dzīvesvietai un veicinātu tehniskās infrastruktūras un uzņēmējdarbības attīstību, kā apdzīvotas vietas ar ciema statusu – vietējas nozīmes attīstības centri, tiek noteiktas Allažmuiža, Eglupe, Griķi, Jūdaži, Kļavas, Krustiņi, Lode, Matiņi, Meža miers, Sidgunda, Stīveri, Suniši, Turaida, Upmalas un Vējupīte. Šajos ciemos šobrīd ir pieejams tikai ierobežots skaits pakalpojumu, vai tie nav pieejami. Atsevišķi pakalpojumi ir pieejami tikai Jūdažos, Krustiņos, Lodē, Sidgundā, Stīveros un Turaidā.

Perspektīvā šajās teritorijās klātienē pieejamo pakalpojumu skaits būs ierobežots (ciemos izvietoti galvenokārt mājokļi un piemājas saimniecības), tādēļ ļoti būtiski ir šo ciemu iedzīvotājiem nodrošināt sabiedriskā transporta pieejamību un saikni ar reģiona nozīmes centru Siguldu un novada nozīmes centriem. Galvenokārt nepieciešams labiekārtot publisko ārtelpu, nodrošinot nepieciešamos rekreācijas pakalpojumus un uzlabojot dzīves vides kvalitāti, kā arī nodrošināt iespēju pilnvērtīgi izmantot pašvaldības piedāvātos e-pakalpojumus.

Zemāk esošajā tabulā apkopota informācija par esošajiem publiskajiem pakalpojumiem un plānotajiem publiskajiem pakalpojumiem gan Siguldas pilsētā, gan novada attīstības centros – ciemos. Tabulā nav iekļauti šobrīd pieejamie e-pakalpojumi, jo tie ir pieejami visā novada teritorijā, neatkarīgi no dzīves vai darba vietas. Pieejamo pakalpojumu klāsts var tikt papildināts vai mainīts, ņemot vērā iedzīvotāju skaita pieaugumu vai samazinājumu konkrētā apdzīvotajā vietā un to paradumu maiņu, uzlabojot novada pakalpojumu digitalizāciju un pieejamo e-pakalpojumu skaitu, kā arī uzlabojot iedzīvotāju digitālās prasmes.

Siguldas novads	Siguldas pilsēta	Siguldas pagasts			Lēdurgas pagasts		Krimuldas pagasts				Inčukalna pagasts						Allažu pagasts			Mālpils pagasts			Mores pagasts
		Jūdaži	Matīņi	Vējupīte	Lēdurga	Lode	Ragana	Inciems	Turaida	Sunīši	Inčukalns	Gauja	Eglupe	Griķi	Kļavas	Krustiņi	Meža miers	Allaži	Allažmuiža	Stiveri	Mālpils	Sidgunda	Upmalas
Klientu apkalpošanas centri																							
Novada dome, pagasta pārvalde	X				X		X				X						X			X			X
KAC/VPVKAC	X				X		X	X		X	X						X			X	X		X
Tūrisma informācijas centrs	X				X				X											X			
Pasts	X				X		X			X							X			X			
Publiskais internets	X	X			X	X	X	X	X	X							X			X	X		X
Izglītības pakalpojumi																							
Pirmsskolas izglītība	X				X		X	X		X	X						X			X			X
Pamatskola	X				X			X		X							X						X
Vidusskola	X						X													X			
Mūzikas un mākslas skola	X				X		X			X										X			
Interesešu izglītība/mūžizglītība	X				X		X			X	X						X			X			X
Veselības pakalpojumi																							
Veselības aprūpes iestāde	X				X		X	X		X	X	X				X	X			X			X
Aptieka	X				X		X	X												X			
Kultūras pakalpojumi																							
Kultūras nams/tautas nams	X	X			X		X			X							X			X			X
Bibliotēka	X	X			X	X	X	X	X	X							X			X	X		X
Estrāde	X				X		X	X															
Muzejrezervāts/muzejs	X								X														
Sports un aktīvā atpūta																							
Sporta centrs, stadions, sporta laukums	X				X		X	X		X							X			X	X		X
Publiski pieejama atpūtas/sporta teritorija, rotaļu laukums	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Sociālie pakalpojumi																							
Sociālais dienests	X	X	X	X	X		X	X		X							X			X			X
Sociālās aprūpes iestāde	X	X	X	X		X			X		X								X	X			
Komunālie pakalpojumi																							
Centralizētā ūdensapgāde	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Centralizētā kanalizācija	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X
Centralizētā siltumapgāde	X				X		X	X	X											X			
Kapsēta	X				X		X		X		X				X				X	X			X
Publiskā ārtelpa																							
Parks, skvērs	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X	X

- x Esošs publiskais pakalpojums
- x Plānots publiskais pakalpojums

SIGULDAS NOVADA PAŠVALDĪBA

ATBILDĪGĀ AMATPERSONA

Inga Zālīte

Siguldas novada pašvaldības Teritorijas attīstības pārvaldes vadītāja

KONSULTANTI, SIA "METRUM"

Māra Kalvāne

Projekta vadītāja, arhitekte

Mārtiņš Trukšāns

Telpiskās attīstības plānotājs, ekonomists

Vita Zuicāne

Teritorijas plānotāja, vides speciāliste

Zane Lauva

Kartogrāfe